

**JMG – INSTITUTIONEN FÖR
JOURNALISTIK, MEDIER OCH
KOMMUNIKATION**

”Vi måste höja våra röster för att höras!”

En studie om feministiskt engagemang på
stafettkonton på Instagram

**Emma Bjureblad
Emma Nilsson**

Examensarbete:	15 hp
Program:	Medie- och kommunikationsvetarprogrammet med inriktning PR, opinionsbildning och omvärld
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Vt 2016
Handledare:	Malin Sveningsson
Kursansvarig:	Malin Sveningsson

Abstract

Examensarbete:	15 hp
Program:	Medie- och kommunikationsvetarprogrammet med inriktning PR, opinionsbildning och omvärld
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Vt 2016
Handledare:	Malin Sveningsson
Kursansvarig:	Malin Sveningsson
Sidantal:	53
Antal ord:	17 991
Nyckelord:	Instagram, social media, activism, feminism, representation, separatism, political participation, online engagement, online activism, counterpublics, safe spaces.

Syfte:	Syftet med studien är att undersöka vilken funktion som stafettkonton på Instagram fyller i gästpostarnas feministiska engagemang.
Teori:	Actualizing and dutiful citizens, den borgerliga offentligheten, counterpublics, intersektionell feminism och separatism/safe spaces.
Metod:	Kvalitativa samtalsintervjuer.
Material:	Nio kvalitativa samtalsintervjuer med gästpostare från stafettkontona @Kvinnohat och @Makthavarna på Instagram.
Resultat:	Studiens resultat visar att stafettkonton på Instagram fyller en viktig funktion i intervjupersonernas feministiska engagemang. Att engagera sig som gästpostare på stafettkontona ses som ett sätt att kunna påverka och göra skillnad, och genom att lyfta perspektiv som tidigare inte i hörts den feministiska rörelsen eller i det offentliga samtalet hoppas man kunna bredda representationen och sprida kunskap till andra. Stafettkontona på Instagram ses å ena sidan som demokratiska plattformar och trygga rum med potential att låta marginaliserade grupper röster höras, och å andra sidan som elitistiska forum där ett hetsigt debattklimat hämmar diskussioner och deltagande.

Tack till

Malin Sveningsson, vår handledare, för ditt noggranna och outtröttliga engagemang.

administratörerna på Kvinnohat och Makthavarna för att ni tog er tid att svara på våra frågor, och för att ni så osjälviskt lyfter andras röster.

alla ni gästpostare som ställde upp och berättade om er aktivism. Utan era smarta tankar, ingen uppsats. Fortsätt imponera, inspirera och kräva er plats.

Executive summary

In democracies, media are of particular importance for creating and maintaining a *public sphere*: a place where individuals can come together and discuss social concerns. Through these discussions, they may influence political debate and action. For this to work as a true democratic arena, everyone's voice must be heard and acknowledged. However, studies have shown that this is not the case. Swedish news media are, in great majority, raising male voices over female, and the voices of racialized groups are heavily underrepresented.

Notably, feminists and marginalized and oppressed groups have started to raise their voices on their own. Since the launch of Instagram in 2010, the mobile app's main focus has been photo-sharing, but in recent years this has started to change and the Instagram community is becoming a room for discussion about politics. Marginalized groups are raising their voices on different feminist Instagram accounts, where they are allowed to discuss politics on their own terms. These accounts are sometimes open for anyone to be a part of, or they can be separatist accounts where only one particular group are allowed to write and comment. This research paper examines how these feminist groups are using their Instagram account as a platform for political discussion.

The purpose of this study is to examine what role these accounts on Instagram play in today's feminist activism. The essay is based on a number of issues: why do the users want to engage on these accounts, how do the users perceive and value their own feminist activism, and what do they think of these accounts on Instagram as a platform for feminist activism? To answer these questions, the study is based on a qualitative interview method. Using two of the most popular Swedish Instagram accounts (Kvinnohat and Makthavarna), we chose nine users that have been active on one of the accounts at some point the past year.

The theoretical framework of this research is Lance Bennett's theory on Actualizing and Dutiful citizens, where we study how political participation has changed over time, Jürgen Habermas' theory of the public sphere, and the feminist criticism it has been receiving from Nancy Fraser, among others. Lastly, we examine theories such as intersectionality and how today's feminist movement are forming safe spaces online. This part of the study focuses on Estelle Freedman and Patricia Collins' theories on separatism.

The main results show that the users are active on these accounts because they want to broaden the representation, raise their voices and be heard by others, both by those who share the same experiences but also by people who never have read about their perspectives and stories before. They look on their activism on Instagram as a way to reach a larger audience where they can speak their mind. Some of the users are defining the activism as politics, others are more hesitant. If these accounts can work as feminist safe spaces for its users depends on their approach to separatism and if they manage to create a debate climate that maintains to stay inclusive and tolerant.

Innehållsförteckning

Begreppsapparat.....	7
1. INTRODUKTION	8
1.1. Feministiska stafettkonton på Instagram	9
1.2. Studiens relevans.....	10
2. SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	12
3. TIDIGARE FORSKNING OCH TEORI.....	13
3.1. Ett förändrat politiskt deltagande	13
3.1.1. Dutiful citizens och actualizing citizens.....	14
3.1.2. Slacktivism.....	15
3.1.3. Hur man själv definierar sitt engagemang.....	16
3.2. En förändrad offentlig sfär.....	16
3.2.1. Den borgerliga offentligheten	16
3.2.2. Counterpublics.....	17
3.2.3. Sociala medier som en offentlig sfär?	18
3.3. En förändrad feministisk rörelse	18
3.3.1. Feministiska rörelser	19
3.3.2. Intersektionell feminism	20
3.3.3. Trygga rum och separatism	20
4. METOD.....	22
4.1. Metodval.....	22
4.2. Urval	22
4.2.1. Urval av stafettkonton	22
4.2.2. Urval av gästpostare.....	23
4.3. Genomförande.....	25
4.4. Diskussion av metod	26
4.4.2. Etik och reflexivitet.....	27
5. RESULTAT	29
5.1. Varför vill intervjupersonerna engagera sig på feministiska stafettkonton på Instagram?	29
5.1.1. Därför följer man ett stafettkonto	29
5.1.2. Därför gästpostar man på ett stafettkonto	30
5.1.3. Analys.....	33
5.2. Hur upplever och värderar intervjupersonerna sitt engagemang och sin egen roll i dessa forum? ..	35
5.2.1. Som politisk aktivism.....	35
5.2.2. Som feministiskt engagemang	35
5.2.3. Som ett viktigt sätt att göra skillnad på	36
5.2.4. Som ett komplement till annan påverkan.....	37
5.2.5. Som lokal och global aktivism	38
5.2.6. Analys.....	38

5.3. Hur ser intervjupersonerna på stafettkonton på Instagram som en plattform för feministiskt engagemang?.....	39
5.3.1. Ett lättillgängligt och demokratiskt forum.....	40
5.3.2. ... eller ett elitistiskt och otryggt rum?	41
5.3.3. Debattklimat som hämmar deltagande?.....	43
5.3.4. Analys.....	43
6. SLUTSATS OCH DISKUSSION	45
6.1. Reflektioner kring studiens genomförande	47
6.2. Förslag på vidare forskning	47
REFERENSER.....	48
BILAGA 1: INTERVJUGUIDE	51

Begreppsapparat

Ord och begrepp som kommer att användas i uppsatsen definieras här i alfabetisk ordning.

Drev: Uppstår i en situation där en större och ofta inflytelserik grupp inom media vid samma tillfälle uppmärksammar en specifik fråga (till exempel en skandal) och hetsar varandra. I studien används begreppet för att beskriva när enskilda personer utsätts för näthat och/eller "hängs ut" på sociala medier.

Flöde: Varje användares skraddarsydd bildström med bilder och inlägg från de Instagramanvändare som man har valt att "följa".

Funkofobi: Förtryck och diskriminering mot personer med normbrytande funktionalitet. Det kan yttra sig genom negativa attityder, irrationell rädsla, hat och/eller diskriminering mot personer med fysiska och/eller psykiska funktionsnedsättning/-ar.

Ickebinär: Ickebinär kan den person kalla sig som identifierar sig som mellan eller bortom kvinna-man-uppdeleningen av kön. Ibland används "ickebinär" som ett paraplybegrepp för olika könsidentiteter som inte följer tvåkönsnormen.

Inlägg: I studien används "inlägg" för att beskriva de uppdateringar med bild och text (max 500 ord) som görs av gästpostare på stafettkonton på Instagram.

Online/offline: Begreppen online och offline kommer att användas genomgående i studien för att beskriva engagemang som sker på internet respektive engagemang som sker utanför internet.

Rasifierad: Rasifierad är en term som beskriver personer som, på grund av sina (kroppsliga) utseenden, blir tillskrivna en viss rastillhörighet och egenskaper som förknippas med den. Uttrycket beskriver en process, att bli tillskriven någonting, och pekar därför på att "ras" är en social konstruktion.

Stafettkonton: Instagramkonton med flera tillfälliga administratörer, så kallade "gästpostare", som publicerar egenproducerat innehåll. Stafettkonton har ofta rullande scheman med nya gästpostare varje vecka. De kan antingen vara startade på initiativ av organisationer och företag eller av privatpersoners som driver dem på frivillig basis (här: det sistnämnda).

Tolkningsföreträdare: Används ibland för att beskriva att personer tillhörande en förtryckt grupp själva har rätt att definiera hur det förtrycket ser ut, vad som är diskriminerande mot denna grupp och hur kampen mot förtrycket bör föras. Personer som inte hör till gruppen får fortfarande ge sina tankar och åsikter men dessa har inte fullt samma betydelse och vikt som åsikterna från personerna inom gruppen.

Transfobi: Förtryck och diskriminering mot transpersoner. Det kan yttra sig genom nedvärderande ord, kränkningar, diskriminering eller våld mot transpersoner eller personer vars könsuttryck avviker från normerna.

Transperson: Transperson är ett paraplybegrepp som syftar till att rymma hela den mångfald av identiteter, grupper och personer som på olika sätt identifierar sig som trans. Transperson kan alltså den person kalla sig som bryter mot samhällets normer kring kön och könsidentitet. Gemensamt för transpersoner är att ens könsidentitet eller könsuttryck inte stämmer överens med det juridiska kön man fick när man föddes och som bestämdes av hur ens kropp såg ut och tolkades då.

1. INTRODUKTION

"Ska en tjej sitta tyst va å bara hoppas att någon kille ska säga det hon tänkt eller ska hon resa sig upp andas djupt med magen och skrika OM NI BARA HÅLLER KLÄFFEN OCH LYSSNAR så hör ni nog vad jag vill säga"

"Vi måste höja våra röster" från Sånger om Kvinnor

Mycket har hänt sedan 1971, då gruppen bakom skivan "Sånger om kvinnor" för första gången sjöng att de måste höja sina röster för att höras. Jämställdheten har gått framåt, i politiken är varannan riksdagsledamot kvinna, begrepp som mångfald och jämlikhet har blivit modeord. 2006 blev Sverige till och med rankat som världens mest jämställda land (World Economic Forum, 2006). Vem behöver då en feministisk rörelse – det är ju redan jämställt? De som idag kämpar mot orättvisor och förtryck känner nog igen fraser som "Varför klagar ni, lägg energin någonstans den faktiskt behövs!" och "Sverige är redan bra nog som det är, här finns inget mer att göra."

Men det är fortfarande en lång bit kvar. I alla fall om man tittar på hur representationen i media ser ut. Enligt den globala undersökningen "Who Makes The News" var andelen nyhetsinslag med kvinnor som nyhetssubjekt, alltså den person som ett nyhetsinslag eller en nyhetsartikel huvudsakligen handlar om, 24 procent år 2010 (Global Media Monitoring Project, 2010). När Rättviseförmedlingen i början på 2016 släppte sin rapport "Rättvisaren" visade det sig att både kvinnor och personer med utomnordisk bakgrund fortfarande är underrepresenterade i svensk nyhetsmedia. Endast 28 procent av de personer som medverkade i nyhetsinslag år 2015 var kvinnor. Bland personer med utomnordisk bakgrund var siffran 9 procent (att jämföra med verkligheten, där hälften är kvinnor och 18 procent personer med utomnordisk bakgrund).

Men är det här verkligen ett reellt problem för samhället i stort? Ja, vikten av representation och mångfald i media ska inte underskattas. Ur en demokratisk synvinkel är medier, och i synnerhet nyhetsmedier, medborgarnas viktigaste källa till samhällsinformation (Strömbäck, 2015). Nyhetsmedia utgör en viktig arena för offentlig debatt och medieforskningen visar att den har stor makt över vilka ämnen som medborgarna tycker är viktiga. Den har också makt att påverka hur vi uppfattar samhället i stort. Jesper Strömbäck (2015:4) benämner det som att "Mediernas bilder av verkligheten blir ofta verkligare än den riktiga verkligheten, eftersom det är mediernas bilder av verkligheten som människor har mest tillgång till". Den bild av samhället som medierna porträtterar kan med andra ord överföras till människorna som tar del av den.

Om vissa grupper inte syns eller får komma till tals i medierna gör det alltså att deras erfarenheter och perspektiv riskerar att hamna i skymundan, och de fåtal som får möjligheten att medverka riskerar i högre grad att reduceras till en stereotyp. Detta osynliggörandet i medierna kallar medieforskaren George Gerbner (1973) för "symbolisk utplåning", vilket kan ses som ett slags subtilt våld mot de grupper som utsätts eftersom deras existens trivialiseras eller förnekas i det offentliga rummet. Att alla inte har samma möjligheter att delta i det offentliga samtalet idag innebär alltså i längden ett demokratiskt problem.

Något som lyfts fram som en räddning på detta är de sociala medierna, som när de kom ofta beskrevs som det som skulle demokratisera medierna. Plötsligt hade alla medborgare möjligheten att delta i det offentliga samtalet. Internet i allmänhet, och sociala medier i synnerhet, sågs till exempel som lösningen som skulle bidra till ett mer jämlikt politiskt deltagande. Men så blev det inte riktigt. Forskning som gjorts på området visar att internet inte nödvändigtvis innebär en ökad demokratisering, utan ibland kan leda till det motsatta. De som redan har makt och inflytande på andra områden kommer också ha lättare att synas och höras på sociala medier (se exempel Gustafsson, 2013). Flera studier visar även att näthatet har ökat under de senaste åren (se till exempel Jones, Mitchell & Finkelhor, 2013, och ECRI, 2015) Unga, kvinnor, HBTQ-personer och personer som rasifieras pekas ut som några av de mest utsatta grupperna (se bland annat Priebe & Svedin, 2012, BRÅ, 2015 och The Guardian, 2016) – det vill säga personer som är underrepresenterade i de traditionella medierna. Studier har också visat att det otrygga klimatet har gjort att personer ur dessa grupper inte vågar engagera sig i politiska diskussioner på internet (se till exempel Sveningsson, 2014).

Tillsammans bildar detta ett mönster: alla röster får inte komma till tals i det offentliga samtalet, varken i nyhetsmedia eller på sociala medier. Det som sjöngs på skivan "Sånger om kvinnor" kan alltså sägas gälla än idag. Men det handlar inte längre bara om tjejer – för att överhuvudtaget få plats i offentligheten måste personer från en rad marginaliserade grupper själva se till att göra sina röster hörda.

1.1. Feministiska stafettkonton på Instagram

Detta är precis vad som händer nu, när marginaliserade och förtryckta grupper med hjälp av de sociala medierna hittar nya och tryggare sätt att synas och höras på. Studier visar till exempel att flera marginaliserade grupper har lyckats influera den offentliga debatten med hjälp av Twitter (se exempelvis Jackson & Welles, 2016, och Papacharissi & de Fatima Oliveira, 2012). Även Instagram, som från början enbart betraktats som en applikation för bilddelning, fylls nu av allt fler politiska och feministiska diskussioner. Där har feministiska grupper skapat egna forum, så kallade stafettkonton, där personer från olika förtryckta grupper i samhället tilldelas en plattform att nå ut med sitt politiska engagemang på. Genomslagskraften bland dessa stafettkonton är stor: de största svenska stafettkontona når tillsammans ut till över 100 000 följare varje vecka. Fenomenet har även letat sig utanför Instagram, och hösten 2015 utgavs till exempel boken Svart kvinna från stafettkontot med samma namn. Värt att notera är att stafettkontona drivs helt ideellt och administratörerna som står bakom kontona är "helt vanliga privatpersoner" som administrerar kontona på sin egen fritid.

De som skriver på dessa feministiska stafettkonton kallas för gästpostare. Gästpostarna byts ut veckovis och utgörs av privatpersoner som själva ansökt om att få skriva på kontot, för att därefter valts ut av stafettkontots administratörer. Gästpostarna har stor frihet att själva bestämma vad de vill skriva om under sin vecka, med förutsättningen att det måste grundas i en feministisk analys i någon form. Ofta väljer de att ta upp förtryck och strukturer och hur de själva påverkas av dessa.

1. Startsidan på Makhavarna. 2. En gästpostare presenterar sig själv och sitt ämne i ett inlägg på Kvinnohat. 3. Ett exempel på hur ett kommentarsfält kan se ut.

Flera av stafettkontona utmärker sig genom att rikta in sig på ett specifikt förtryck och tillåter därför endast personer ur en viss marginaliserad grupp att gästpostera, till exempel personer som rasifieras eller personer som utsätts för funkofofi. För att detta ska fungera i praktiken är stafettkontona ofta mer eller mindre uttalat separatistiska, vilket innebär att de aktivt separerar en grupp från andra genom att exempelvis bara tillåta en viss grupp kommentera på kontots inlägg. Syftet med separatismen är ofta att fungera som ett "andrum" för kontots följare, där medlemmarna (följare och gästpostare) kan mötas och dela med sig av sina upplevelser och erfarenheter utan att bli nedtystade, ignorerade eller hamna i skymundan.

Den här studien kommer att titta närmare på två svenska stafettkonton som har olika förhållningssätt till separatism: @Kvinnohat och @Makhavarna (se metodavsnittet för mer information). Studiens fokus kommer att ligga på vilken funktion deltagarna på kontot själva upplever att stafettkontona fyller i deras feministiska engagemang.

1.2. Studiens relevans

Många tidigare studier på området politiskt deltagande och sociala medier har fokuserat på att undersöka hur engagemanget ser ut på Twitter och Facebook, två sociala medie-plattformar som i högre grad har förknippats med politik och politiska diskussioner (se till exempel Jackson & Welles, 2016, Papacharissi & de Fatima Oliveira, 2012). Studier som har gjorts på Instagram är betydligt färre, och eftersom den plattformen skiljer sig i både utformning och användning från de andra ser vi att det här finns en vetenskaplig lucka att fylla.

Hur användare av sociala medier upplever medierna som forum för ett politiskt deltagande finns det också exempel på (se till exempel Sveningsson, 2015). Forskning på separatistiska rum på internet fokuserar dock ofta på innehållet eller hur de upprätthålls med hjälp av till exempel

språket. I en svensk kontext har bland annat Karin Hagren Idevall (2015) studerat hur stafettkontot Makthavarna fungerar som ett antirasistiskt rum utifrån en språklig och genusvetenskaplig ansats. Även Mellin och Tiuraniemi (2014) har genomfört en studie på ämnet svenska feministkonton på Instagram, men också de har fokuserat på innehållet. Hur deltagarna i sådana forum själva upplever dem som en plats att föra ett politiskt engagemang på finns det dock mindre forskning på. De studier som finns riktar främst in sig på andra sociala medier. Harris (2008b) har till exempel visat att unga kvinnor som engagerar sig i bloggar upplever det som tryggare platser att diskutera politiska frågor på, jämfört med på mer traditionella politiska plattformar.

Med bakgrund i detta kan vår studie ge en fördjupad syn inom flera parallella, men överlappande, forskningsspår. Den kan dels ge en ökad förståelse för hur just Instagram används som en plattform för medborgerligt engagemang och politisk kommunikation, något som i längden kan ge ökad insikt i hur användarna av ett socialt medium själva breddar mediets användningsområde och anpassar det efter egna syften. Studien kan också ge en ökad förståelse för hur marginaliserade grupper använder sig av den nya tekniken för att göra sina röster hörda i det offentliga samtalet. Kan dessa nya plattformar till och med fungera som trygga rum för politiskt deltagande?

2. SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR

Syftet med studien är att undersöka vilken funktion som stafettkonton på Instagram fyller i gästpostarnas feministiska engagemang. Utifrån detta har vi formulerat tre frågeställningar:

1. Varför vill gästpostarna engagera sig på feministiska stafettkonton på Instagram?

Här vill vi undersöka i vilket syfte gästpostarna har valt att engagera sig på stafettkontona på Instagram.

2. Hur upplever och värderar gästpostarna sitt engagemang i dessa forum?

Här vill vi undersöka hur gästpostarna själva uppfattar sitt feministiska engagemang i dessa stafettkonton på Instagram. Ser de sig själva som aktivister, och sitt engagemang som en form av politiskt deltagande? Eller något helt annat? Detta ger oss en inblick i hur de själva värderar sitt engagemang och möjligheterna att påverka.

3. Hur ser gästpostarna på stafettkonton på Instagram som plattform för feministiskt engagemang?

Här vill vi undersöka hur stafettkontona fungerar som ett tryggt rum för politiskt och feministiskt engagemang. Vilka fördelar och nackdelar upplever gästpostarna med att engagera sig på just stafettkonton på Instagram?

3. TIDIGARE FORSKNING OCH TEORI

För att kunna besvara studiens frågeställningar har vi valt att kombinera studier och teorier från flera forskningsfält. Vårt teorikapitel är därför indelat i tre olika block:

- **Ett förändrat politiskt deltagande**
För att förstå motiven bakom engagemanget, och hur gästpostarna själva resonerar kring sitt engagemang, har vi tittat på hur det *politiska deltagandet* har förändrats över tid. Här används främst Bennett, Wells & Freelons (2011) resonemang om “actualizing citizens” och “dutiful citizenship”.
- **En förändrad offentlig sfär**
För att förstå hur marginaliserade grupper kan göra sina röster hörda i den offentliga debatten kommer Jürgen Habermas (1998) teorier om offentlighet, liksom feministisk kritik av dessa, att appliceras. Här kommer framförallt Nancy Frasers (1990) teorier om “counterpublics” samt tidigare forskning kring hur dessa counterpublics har engagerat sig på sociala medier att användas.
- **En förändrad feministisk rörelse**
Studien tar avstamp i feministiska teorier och ämnar dessutom specifikt att undersöka feministiska stafettkonton på Instagram. Det blir därför relevant att titta på hur just den feministiska rörelsen har förändrats över tid. Därefter presenteras feministiska teorier kring förutsättningar för ett politiskt deltagande på internet och sociala medier, med särskilt fokus på Estelle Freedmans (1979) och Patricia Collins (2000) teorier om separatism och trygga rum.

3.1. Ett förändrat politiskt deltagande

Tidigare forskning visar tendenser på att det politiska deltagandet har minskat i många av västvärldens demokratier, från USA till Storbritannien, Tyskland och Sverige (Bennett et al., 2011). Framförallt unga vuxna pekas ut som en grupp som känner missnöje inför den konventionella politiken. Flera studier visar att intresset att delta i de traditionella politiska institutionerna, som till exempel att rösta i politiska val, ta del av politiska nyheter eller engagera sig i politiskt föreningsliv, sjunker (se exempel Putnam, 2000). Enligt detta forskningsspår framstår dagens unga vuxna som apatiska och helt ointresserade av politik och medborgerligt engagemang – i alla fall i jämförelse med tidigare generationer.

Parallellt med detta finner vi forskning som visar på motsatsen. Denna menar på att unga visst är politiskt aktiva, men att det politiska deltagandet tar sig andra uttryck idag än vad det gjorde i tidigare generationer (se till exempel Bennett 2008, Bennett et al., 2011, Dalton 2008, Norris 2004). Engagemanget har med andra ord kanaliserats utanför den konventionella politiken. Istället har områden som volontärarbete, konsumentaktivism och engagemang kring sociala frågor, exempelvis miljön eller ekonomisk orättvisa, sett en betydande ökning i antalet unga deltagande.

3.1.1. Dutiful citizens och actualizing citizens

Dessa två parallella forskningsspår kan förstås i ljuset av två olika tanketraditioner med olika sätt att se på medborgarskap och vad rollen som medborgare innebär (jmf engelskans "paradigms of citizenships"). Normen kring vad som traditionellt sett räknats som "bra" medborgarskap har kallats för "dutiful citizenship" (Bennett et al 2008, Dalton 2008). Enligt normen för DC kan det politiskt deltagandet/engagemanget ses som en medborgerlig *plikt*. Som engagemang räknas främst handlingar som rör den institutionaliserade politiken, så som valdeltagande och partimedlemskap. Som komplement till detta presenterar Bennett (2008) termen "Actualizing citizenship", som tillsammans med den föregående förklaras som två olika former av medborgerligt engagemang:

Dutiful citizens ser det politiska deltagandet som något som rör politiska institutioner så som staten eller formella offentliga organisationer, där den viktigaste politiska handlingen är att rösta i val. Deltagandet ses som en *plikt* eller *skyldighet* och kanaliseras genom medlemskap i tydligt definierade sociala grupper.

Actualizing citizens har ett annat mer individualistiskt och "förverkligande" sätt att se på politik och medborgarskap. De lägger mindre vikt vid att rösta och istället mer fokus på andra handlingar som är mer personligt anknytna, så som volontärarbete, konsumentmakt och global aktivism (kring frågor som ofta sträcker sig över landsgränserna, exempelvis miljö). De förverkligande medborgarna känner sällan att den konventionella politiken är någonting för dem, och de riktar misstro mot både politiker och media. Istället kretsar deras engagemang kring självförverkligande och personlig frigörelse, och deras egna intressen kanaliseras genom lösa nätverk av vänner och likasinnade (Bennett 2008, Bennett et al 2011).

De olika medborgaridealerna har även olika sätt att kommunicera och hålla sig informerade på:

Dutiful citizens har ett stort fokus på envägskommunikation. De håller sig informerade om det politiska läget genom massmedia och politiska partiers informationsmaterial/kampanjer. När medborgarna producerar egen kommunikation är den oftast riktad mot specifika institutionella mål, till exempel att kontakta valda politiker eller skriva inlägg i tidningar.

Actualizing citizens är både konsumenter och producenter av kommunikation. Att själva producera innehåll som knyter an till den egna identiteten och engagemanget och dela detta med ens nätverk är viktigare än att enbart hålla sig informerad genom traditionell massmedia. Ny informationsteknologi, så som sociala medier, blir därför också viktigare (Bennett et al 2011, Ekström, Olsson & Shehata 2014).

Forskningen kring de olika formerna av medborgarskap har visat att olika grupper i samhället är politiskt aktiva på olika sätt; en del grupper har fler DC-kvalitéer, medan andra har fler AC-kvalitéer. Som visats ovan är unga vuxna i högre utsträckning aktiva inom områden och på plattformar som inte rör den konventionella politiken, det vill säga: de stämmer oftare in på

medborgarnormen om actualizing citizens (Bennett et al, 2011). Liknande tendenser framkommer i forskningen som rör kön och politiskt deltagande. Kvinnor – och då främst unga kvinnor – är oftare engagerade i mer informella politiska aktiviteter, till exempel lokalpolitiska frågor, samhällsaktivism, gräsrotsorganisationer, volontärt engagemang och lokalt nätverkande (Harris, 2008:b).

Unga, och då främst unga kvinnor, kommunicerar även på ett sätt som faller inom ramen för actualizing citizens. Många studier har konstaterat att unga har tagit till sig och använder de nya digitala medierna, däribland sociala medier, i betydligt högre grad än sina föräldrar och den äldre generationen. Studier har även visat påtagliga skillnader i män och kvinnors användande av de digitala medierna: unga kvinnor pekas till exempel ut som den grupp som i högst grad använder sig av de nya medierna av sociala och personliga skäl (ibid). De nätverkar alltså online i högre grad än männen i samma åldersgrupper, och verkar på forum där interaktion genom diskussion och samtal är a och o. Dessa nya forum kallar Anita Harris för online DIY-kultur (ibid:482). Harris menar att många unga kvinnor, med bakgrund i en upplevd marginalisering från och besvikelse med den formella politiken, har börjat använda sig av bloggar, e-magasin, hemsidor och sociala medier som nya forum att diskutera på. Samtalen på dessa forum är ofta både samhälleliga och politiskt *medvetna* – men inte nödvändigtvis *politiska* enligt det konventionella eller traditionella sättet att se på politik.

3.1.2. Slacktivism

Med bakgrund i att de nya digitala medierna hyllats för sina demokratiska funktioner och ofta spekulerats i att "demokratisera medborgarskapet" borde ovanstående utveckling lyftas fram som något positivt. Många av de senaste årens debatter har dock trivialiserat och problematiserat användningen av de nya digitala medierna, och särskilt när det kommer till unga kvinnors användande. Som Harris skriver: "*Women's blogs are taken less seriously*" (ibid:486). Även inom akademien har unga kvinnors nya former av nätverkande setts som något problematiskt och många studier har valt att belysa riskerna med unga kvinnors närvaro på sociala medier. Forskning har till exempel oroat sig för att unga kvinnor delar med sig av (för mycket) personlig information på de sociala medierna, eller att de spenderar alldeles för mycket tid online och missar det 'riktiga' livet" (ibid:488).

Detta förringande av medborgerligt engagemang på internet kan kopplas samman med begreppet "*slacktivism*", där orden "slacker" och "activism" används för att beskriva en form av aktivism som inte kräver någon större ansträngning från aktivistens sida (Glenn, 2015). Ofta syftar man på en typ av politiskt engagemang där personer "gillar" eller "kommenterar" politiska inlägg på sociala medier, men utan att detta leder till några konkreta handlingar eller konsekvenser. Kritiken som har riktats mot "slacktivismen" menar att det är ett ineffektivt sätt att engagera sig på, att det riskerar att minska det politiska deltagandet utanför de sociala medierna och att det som mest innebär en "feel-good factor" för deltagarna (ibid). Detta ställs dessutom ofta i kontrast till den traditionella uppfattningen om vad aktivism är, som när tidigare generationer under till exempel 60- och 70-talet samlades i föreningar eller grupper och organiserade sig för demonstrationer, protester och bojkotter på gator och torg. Halupka (2014)

argumenterar dock för att slackivismen måste börja ses som en legitimt politisk aktivitet och att detta kan öppna upp för en bredare definition av politiskt deltagande.

3.1.3. Hur man själv definierar sitt engagemang

Vad som i tidigare generationer har räknats som politiskt deltagande skiljer sig alltså åt från hur framförallt unga och kvinnor engagerar sig idag. De nya sätten att engagera sig politiskt på förringas eller nedvärderas ofta till förmån till det traditionella engagemanget i den konventionella politiken, där engagemanget kan göra skillnad "på riktigt". Detta synsätt återfinns även hos den yngre generationens "actualizing citizens". Studier visar att de ofta är engagerade, men sällan upplever sitt eget engagemang i termer som "medborgerligt" eller "politiskt". Henn, Weinstein och Wring (2002) visar till exempel att unga vuxna i Storbritannien ofta inte resonerar kring sitt engagemang som politiskt. De ser politik som någonting främmande som sker långt ifrån dem själva, inte något som påverkar deras vardag, och de känner sig inte alltid berättigade att delta i den formella politiken. Liknande resultat visar Sveningsson (2015) på i en intervjustudie med svenska ungdomar: deras upplevelse av vad som är politik och politiskt engagemang ligger i linje med den formella, traditionella synen på medborgarskap (DC) och de känner att de inte riktigt "har vad som krävs" för att kunna räkna sig som politiskt aktiva. Studierna visar dock att när dessa grupper uppmuntras till att prata om politik på sina egna villkor – på sina egna plattformar – kan deras definitioner av vad som räknas som politiskt engagemang vidgas, och de framstår direkt som mer engagerade och intresserade (Henn et al 2002, Sveningsson 2015). Att utvidga förståelsen för vad som räknas som politiskt deltagande blir därför viktigt för vår studie.

3.2. En förändrad offentlig sfär

Begreppet "offentlighet" inrymmer en rad olika betydelser. Nationalencyklopedin beskriver offentlig som "*allmän, tillgänglig för allmänheten; som avser verksamhet eller material som berör alla i ett samhälle*" (NE, 2016). Offentligheten även ses som en arena där enskilda individer eller grupper av människor diskuterar gemensamma angelägenheter – en plats eller sfär där en gemensam, allmän åsikt (opinion) kan formis. Vad denna offentliga sfär inrymmer, eller vilka som deltar i den och kan vara med och formar den allmänna opinionen, har dock diskuterats inom flera olika forskningsområden, däribland medie- och kommunikationsvetenskapen.

3.2.1. Den borgerliga offentligheten

En som spelat stor roll för utvecklingen av det moderna offentlighetsbegreppet är den tyska teoretikern Jürgen Habermas, vars bok "Borgerlig offentlighet" har blivit något utav en klassiker sedan den publicerades på 60-talet. Habermas (1998) beskriver där borgerliga offentligheten som ett ideal för hur samhället bör vara uppdelat; i en privat respektive en offentlig sfär. Den här tydliga distinktionen har enligt Habermas aldrig existerat, i alla fall inte i sin renaste form, utan kan istället ses som ett ideal för hur en fungerande demokrati bör se ut. Enligt Habermas framträdde detta ideal som tydligast under 1700-talet i Tyskland, när samhället präglades av upplysningsidéer och en ny klass – borgarklassen – växte fram. Tillsammans med uppkomsten

av "kaffestugor" och andra nya mötesplatser samt den fria pressens framväxt innebar detta helt nya sätt att diskutera politik och samhällsfrågor på – skilt från både hemmet (det privata) och den lagstiftande makten. Den tidiga borgerligheten kan därför ses som medskapare av den moderna offentligheten, som enligt Habermas presenteras som ett gemensamt diskussionsforum där alla medborgare ska kunna mötas på lika villkor för att resonera och samtala kring frågor som kretsade kring "det gemensamma intresset" och tillsammans kunna komma fram till ett beslut, samtidigt som statens och makthavarnas handlande kunde utvärderas.

Enligt Habermas har industrialiseringen, kapitalismen och andra stora samhällsomvälvningar lett till att idealet om den borgerliga offentligheten – en plats för fri diskussion och kritisk granskning av statens förehavanden – inte längre är en möjlighet i dagens samhälle. Särskild kritik riktade han mot det (då) nya medielandskapet och etermedia, som TV och radio, eftersom de enligt honom inte kan ge samma möjlighet till respons och diskussion som de gamla "kaffestugorna" utan snarare förpassar medborgarna till en passiv publik som saknar viljan att samtala och skapa sig egna uppfattningar.

3.2.2. Counterpublics

Idealet om en fungerande offentlig sfär har dock varit just detta: ett ideal. I praktiken har många grupper i samhället, till exempel kvinnor eller rasifierade, helt utestängts från den offentliga sfären. Den offentlighet som Habermas lyfter upp inkluderade till exempel endast välbärgade män från borgarklassen, och exkluderade därmed andra grupper från att prata om sina specifika erfarenheter eller problem. Denna aspekt av Habermas beskrivning av offentligheten har mött bred kritik. Från ett feministiskt håll har Nancy Fraser varit en av de mest tongivande rösterna. I sin artikel "Rethinking the public sphere: A contribution to the critique of actually existing democracy" från 1990 motsätter sig Fraser Habermas beskrivning om en offentlighet och presenterar istället ett alternativt sätt att se på offentlighetsbegreppet. Med hjälp av flera exempel ur historien menar Fraser att det parallellt med den "allmänna" offentligheten (the mainstream public) alltid har funnits flera, alternativa offentligheter. Dessa så kallade *counterpublics* har uppstått genom att marginaliserade grupper i samhället har skapat egna rum eller diskussionsforum, och därifrån försökt göra sina egna röster och upplevelser hörda och accepterade i "the mainstream public" (ibid).

Fraser kritiserar även Habermas uppdelning mellan det offentliga och det privata genom att ifrågasätta föreställningen om att alla ämnen som kan tas upp i den offentliga diskussionen måste vara av ett "gemensamt intresse". Med en feministisk tanketradition i ryggen påpekar hon att skiljelinjen mellan vad som traditionellt har setts som "privat" respektive "offentligt" (det vill säga, "det gemensamma") inte är någonting bestämt eller av naturen givet. Som exempel lyfter hon fram hur den feministiska rörelsen lyckats vända flera frågor som tidigare räknats som privata till att börja ses som möjliga att diskutera i offentligheten, däribland våld i hemmet.

3.2.3. Sociala medier som en offentlig sfär?

“Offentligheten” kan alltså ses som den sfär där den offentliga debatten äger rum i ett samhälle. Under 1900-talet skedde mycket av detta i den fria pressen och i förlängningen även journalistiken som helhet, men sedan “Borgerlig offentlighet” publicerades (liksom en del av kritiken riktad mot den) har medielandskapet förändrats. De diskussioner som idag förs på sociala medier kan liknas vid de samtal som fördes på kaffehuset i Habermas borgerliga offentlighet, och inom akademien diskuteras det huruvida internet kan ses som en offentlig sfär (Ilshammar 2008).

Benkler et al (2015) kallar detta nya medielandskap för “*The networked public sphere*”. Denna sfär beskrivs som en alternativ arena för den offentliga diskursen och politiska debatten, en arena som i mindre grad domineras av stora medieföretag och utsätts för mindre statlig kontroll än andra arenor, och är öppnare för ett bredare deltagande. Det handlar om ett digitalt utrymme som erbjuder en alternativ arena – med en ny struktur – för medborgare att höras på. Detta ska dock inte ses som en plats med obegränsad demokratiska möjligheter, men “networked spaces” kan erbjuda marginaliserade grupper av medborgare helt nya möjligheter för identitetsskapande och synlighet i offentligheten (Jackson & Welles 2016:399).

Tidigare forskning har visat exempel på hur marginaliserade grupper i olika samhällen har utnyttjat “*the networked public sphere*” och den nya teknikens möjligheter till höja sina röster på, och på så sätt skapat egna “networked counterpublics”. Flera studier på området har undersökt hur dessa grupper har använt sig av Twitters under större samhällshändelser, till exempel Ferguson-upproret (ibid) eller den arabiska våren (Papacharissi och Oliveira, 2012). På liknande sätt har flera studier undersökt sociala mediers potential för att driva specifika politiska frågor, till exempel antirasistisk politisk aktivism på Twitter; så kallad “Blacktivism” eller “Black Twitter” (se till exempel Florini, 2014, och Wardell 2014). Dessa studier visar att unga, och framförallt unga rasifierade, i allt högre grad använder de nya medierna för att skapa uppmärksamhet kring frågor om ojämlikhet och orättvisa. Denna online-aktivism i sociala medier börjar enligt Wardell (2014) ofta i mindre och tätare sammansatta nätverk, men sprider sig ofta snabbt vidare därifrån till ett stort antal människor som delar liknande identiteter eller erfarenheter av marginalisering och förtryck.

3.3. En förändrad feministisk rörelse

Som tidigare visat har feministiska teoretiker riktat kritik mot Habermas uppdelning mellan den offentliga och den privata sfären, liksom att den offentlighet som uppmålades som ett ideal inte inkluderade alla människor i samhället. Vilka frågor som den feministiska rörelsen inkluderar och vilka arenor som dessa frågor kan eller ska debatteras på är också ämnen som den feministiska rörelsen har tampats med i årtionden. Både feminismen och dess akademiska motsvarighet i form av genusvetenskapen har till exempel länge kritiserats för att vara elitistiska rum, enbart tillgängliga för “vita medelklassfeminister” (se till exempel Mohanty, 1984, eller Thurén 2003 för en översikt). I en svensk kontext har bland annat Knocke et al (2005) kritiserat feminister inom akademien som genom sin ovilja att inkludera andra diskrimineringsgrunder än just kön i sin maktanalys har bidragit till att osynliggöra och exkludera kvinnor som inte är vita.

3.3.1. Feministiska rörelser

För att kunna förstå dagens feministiska debatt behöver man förstå hur den feminismen har förändrats genom åren. Forskare pratar om att det inte längre existerar – eller aldrig har existerat – *en* feministisk rörelse, utan flera parallella *rörelser*. Ibland kanske till och med motsatta sådana.

Den feministiska rörelsen har i alla tider höjt sina röster för att uppmärksamma de olika sorters förtryck som de utsätts för, men engagemanget och aktivismen har sett olika ut under olika tidsperioder. Som ett försök att förstå hur rörelsen har kommit att se ut så som den gör idag brukar man dela in den i olika "vågor" eller perioder. Knappe och Lang (2014) delar in den i fem olika perioder. Feministerna i de två första perioderna under 1900-talets början och framåt aktiverade sig *fysiskt* på gator och torg där de främst mobiliserade sig i demonstrationer för kvinnors rätt till att få rösta och utbilda sig. Nästkommande våg kallas för den institutionaliserade eftersom att den ville öka kvinnors närvaro i näringslivet på olika sätt. Starten av den tredje vågen skedde under tidigt 1990-tal när feminister argumenterade att fler maktordningar och förtryck såsom klass och ras skulle inkluderas i rörelsen, något som efter stora påtryckningar till slut började tas mer på allvar. Knappe och Lang (2014) menar också att det finns en fjärde våg feminister, som främst engagerar sig på internet.

Genusforskare har alltså konstaterat att den feministiska aktivismen har bytt både form och plats, från barrikaderna till internet och sociala medier. Julia Schuster (2013) visar till exempel att en stor del av de unga aktiva feministerna idag hämtar i princip all sin information från internet, och det är på sociala medier som de diskuterar och organiserar sig. Att använda internet som främsta informations- och organiseringskälla har dock kritiserats från flera håll. Äldre generationer feminister inom rörelsen har till exempel kritiserat dagens feminister att vara osynliga i den offentliga debatten, främst eftersom de inte syns i den traditionella politiska sfären i lika stor utsträckning som tidigare (ibid). Att en betydande del av att den feministiska rörelsen finns online idag har även setts som exkluderande mot de som inte har tillgång eller kunskap om internet, men det kan samtidigt fungera inkluderande för de som inte har möjlighet att engagera sig på andra sätt, exempelvis på grund av geografiska avstånd eller funktionsnedsättningar (ibid).

På samma sätt som att de olika feministiska vågorna har förflyttats till och från olika arenor i samhället, har även dess "medlemmar" hittat olika ingångar till att bli en del av rörelsen. Tre stora förgreningar som brukar nämnas rörande de första vågornas feminism är liberalfeminism, socialistisk feminism och radikalfeminism. I takt med att rörelsen har växt har även dessa ingångar till feminismen blivit fler och fler. Fler ingångar innebär också fler feministiska analyser, som ibland överlappas och ibland säger emot varandra. Två senare förgreningar, queerfeminism och postkolonial teori, skapades till exempel som en reaktion på att den feministiska rörelsen länge enbart fokuserat på "vita medelklassfeminister". Personer som upplevt andra förtryck, som homofobi, transfobi eller rasism, krävde också plats inom

feminismen. Ju längre den feministiska rörelsen har utvecklats, desto fler förtryck har alltså inkluderats.

3.3.2. Intersektionell feminism

Dagens feminism fokuserar alltså inte enbart om maktordningen mellan kvinnor och män – i allt högre grad handlar den också om att förstå hur olika faktorer och sociokulturella maktordningar påverkar och interagerar med varandra. Till dessa maktordningar brukar kategoriseringar som kön, klass, etnicitet, nationalitet, ålder, funktionsvariation och sexualitet räknas in (Lykke, 2005). För att bättre förstå och kunna analysera hur alla dessa maktordningar samverkar har man inom genusvetenskapen börjat använda begreppet intersektionalitet. Begreppet kommer ursprungligen från engelskans "*intersection*", skärningspunkt, och har liknats med att olika maktordningar genomskär varandra så som flera vägar i en vägkorsning (ibid).

Detta sätt att beskriva intersektionalitet har dock mött ett visst motstånd inom genusvetenskapen. Lykke (2005) och Barad (2003) menar till exempel att liknelsen vid en vägkorsning är problematisk då den anspelar på att vägarna (de olika förtryckande maktordningarna) skiljs åt efter vägkorsningen. De menar att ett intersektionalitet snarare borde fokusera på *intraktionen*, där ömsesidiga maktordningsprocesser fungerar i ett samspel som hela tiden konstrueras och förändras. Utifrån detta resonemang kan kategoriseringar som kön eller etnicitet istället ses som performativa, alltså som något som aktivt *görs* – inte passivt *är*. Dessa kategoriseringar ska därmed inte ses som renodlade former utan blandas alltid med varandra; att vara kvinna är inte någonting essentiellt, utan innebär olika saker beroende på vilka andra maktordningar som samspelar. Lykke (2012:28) menar att intersektionalitetsbegreppet därför hellre bör liknas vid det som sker vid brytning av målarfärg, då "varken grundfärgen eller det iblandade pigmentet kan återfås i 'ren' form efter brytningen". Med andra ord: diskriminering och förtryck bör ses som aktiva processer som drabbar olika människor på olika sätt. Erfarenheten av att till exempel vara "svart kvinna" innebär olika saker beroende på vilken klass man tillhör, hur väl man uppfyller funktionsnormen, vilken sexualitet man har, och så vidare. För studien blir begreppet intersektionalitet intressant då det tar fasta på hur olika samhällsstrukturer och maktordningar samspelar med varandra (de Los Reyes, 2005).

3.3.3. Trygga rum och separatism

Ett begrepp som har använts för att prata om politisk aktivism som syftar till att stärka underordnade och marginaliserade gruppers position i samhället är *empowerment*. Enligt Patricia Collins (2000) sker detta när personer i sådana grupper går ihop och, utifrån en gemensam erfarenhet av underordning och förtryck, konstituerar sig själva som autonoma subjekt. De platser som möjliggör empowerment kallar Collins för "safe spaces" – trygga rum (ibid:100). Där kan personer i marginaliserade grupper diskutera och driva aktivism "skyddade" från det övriga samhället, utan att objektifieras eller tystas ner av dominerande diskurser.

Detta kan kopplas till vad man inom feminismen har kallat för separatistiska rum. Estelle Freedman (1979) beskriver separatism som en strategi som den feministiska rörelsen har

använt sig av sedan 1800-talet för att motverka ojämlika strukturer i samhället. Enligt Freedman fungerar separatistiska rum främst som platser där förtryckta grupper i samhället ska känna sig trygga och tillåtas diskutera politik och andra frågor som de vill, utan att behöva förhålla sig till normer och förtryckande diskurser. Under kvinnorörelsen på 60- och 70-talet användes det ofta som en feministisk motståndsstrategi, bland annat av feministiska grupper som Redstockings och Grupp 8. I och med internets utbredning har begreppet återigen fått ett uppsving, och många unga feminister har varit med och drivit på utvecklingen av nya separatistiska grupper vars aktivism främst bedrivs på sociala medier. Harris (2008) har visat att dessa nya rum på sociala medier ofta upplevs som säkrare och mer välkomnande för politisk diskussion än de traditionella politiska plattformarna. Eftersom de dessutom existerar någonstans mellan det offentliga och det privata, har de givit marginaliserade grupper möjligheten att organisera sig och kommunicera med varandra utan att någon ska lägga sig i deras samtal och politiska diskussioner (Harris, 2008:487).

Frågan om separatism är en konstruktiv feministisk strategi har diskuterats flitigt genom åren, både inom- och utomvetenskapligt. Ett vanligt motargument är att separatismen i sig skapar uppdelningar mellan de förtryckta och de förtryckande grupperna, och därmed riskerar att cementera de strukturer som separatismen kämpar emot. Collins förespråkar å ena sidan skapandet av safe spaces, men menar samtidigt att separatistiska rum som är isolerade mot omvärlden aldrig kan ge upphov till empowerment – det vill säga att en reell samhällelig eller politisk förändring är möjlig först när deltagarna i dessa rum upprätthåller en relation och en dialog med andra grupper i samhället (Collins, 2000:246). Hagren Idevall (2015) och de los Reyes (2005), med flera, argumenterar å andra sidan för att trygga rum är viktigt eftersom det ställer de förtrycktas egna upplevelser av förtryck i centrum av debatten (det ger dem tolkningsföreträde och möjligheten att själva definiera förtrycket de utsätts för). Att skapa trygga rum där förtrycktas erfarenheter erkänns och deras egna perspektiv är kunskapsbärande kan därmed ses som ett första steg mot upplösandet av förtryck och underordning. Hur sådana rum ser ut och fungerar på Instagram, liksom hur deltagarna själva uppfattar dem, är något som denna studie ämnar att undersöka.

4. METOD

4.1. Metodval

Syftet med studien är att undersöka vilken funktion som stafettkonton på Instagram fyller i gästpostarnas feministiska engagemang. Med studien vill vi dels få en inblick i vilken funktion Instagram och stafettkontona fyller för dess gästpostare, och dels nå en förståelse för hur gästpostarna ser på stafettkonton på Instagram som en plattform att föra ett feministiskt engagemang på. Som en del i detta vill vi även ta reda på hur gästpostarna upplever och värderar sitt eget engagemang. För att kunna göra allt detta har vi valt att använda oss av kvalitativa, semi-strukturerade samtalsintervjuer, en metod som passar väl när det är intervjupersonernas egna tankar, perspektiv och åsikter som man vill undersöka (se till exempel Kvale & Brinkmann, 2014, Esiasson et al., 2012).

Vald metod gör dock att vi inte kan göra anspråk på ett statistiskt representativt resultat. Med andra ord: våra resultat kommer inte att kunna generaliseras. För att uppnå generaliserbarhet hade vi istället behövt använda oss av en mer kvantitativ metod som till exempel en surveyundersökning med slumpmässigt urval, där antalet intervjupersoner i förhållande till en större population statistiskt sett hade blivit mer representativt (Esiasson et al., 2012:18). En sådan metod hade fungerat bättre om vi enbart valt att kartlägga vilka personer som engagerar sig feministiskt på dessa stafettkonton på Instagram. Det hade även, till viss del, kunnat ge oss en inblick i hur personerna uppfattar stafettkontona och sitt eget engagemang, men vi hade tappat möjligheten att få nyanserbara svar och beskrivande resonemang. En sådan metod hade även gjort det svårare att ta del av mer ingående tankar eller underliggande faktorer till intervjupersonernas tankar och attityder. I förhållande till det valda undersökningsområdet lämpar sig därför kvalitativa samtalsintervjuer bäst.

4.2. Urval

4.2.1. Urval av stafettkonton

Vi började arbetet med urvalet genom att göra en kartläggning av svenska feministiska stafettkonton på Instagram. Denna genomfördes med hjälp av Instagrams egna sökfunktioner och genom att systematiskt gå igenom vilka stafettkonton som följdes av andra stafettkonton inom samma genre. I kartläggningen hittade vi ett tiotal aktiva stafettkonton med olika feministiska perspektiv. Urvalet av intervjupersoner gjordes sedan utifrån gästpostare på två olika konton: @Kvinnohat och @Makthavarna. Dessa två valdes då de vid dags datum (2016-04-14) var aktiva och hade varit det en längre tid (och därmed hade gästats av flera olika gästpostare), hade högst antal följare och representerade olika typer av förhållningssätt gällande separatism och trygga rum.

@Kvinnohat

Antal följare: 46 000

Profil: Intersektionell feminism

Regler: Enbart de som identifierar sig som kvinnor får gästposta. Vem som helst får kommentera.

@Makthavarna

Antal följare: 16 000

Profil: Intersektionell feminism och antirasism

Regler: Enbart de som rasifieras får gästposta. Enbart de som rasifieras får kommentera.

4.2.2. Urval av gästpostare

För studiens urval av gästpostare ställdes två urvalskriterier upp. De skulle dels ha gästpostat på något av de utvalda kontona under de senaste året. Detta eftersom vi ville nå intervjupersoner som fortfarande hade sin vecka någorlunda färskt i minnet. Intervjupersonerna skulle även ha valt att gå ut med sitt namn och kontaktuppgifter, och/eller sitt eget privata konto på Instagram. Vi valde alltså endast ut de som valt att vara publika och öppna med sin identitet. För att nå en bredd i erfarenheter och inriktningar gjorde vi därefter ett så kallad variationsurval (ibid). Här ville vi få en jämn fördelning mellan de båda kontona eftersom de skiljer sig åt på flera punkter, bland annat gällande följantal och förhållningssättet till separatism. Då undersökningen tar sin utgångspunkt i intersektionell feminism ville vi även nå en spridning i ämnesval och feministiska perspektiv, det vill säga intervjua gästpostare som tagit upp olika frågor under sina veckor.

Vad som räknas som ett lämpligt antal intervjupersoner i en intervjustudie skiljer sig ofta åt från fall till fall. Det finns alltså inget magiskt antal, utan det gäller snarare att göra så många intervjuer som behövs för att nå empirisk mättnad. Det vill säga att man har tagit reda på det man behöver veta (Kvale & Brinkmann, 2014). Då våra intervjuer var relativt djupgående bedömde vi att åtta till tolv intervjuer skulle kunna räcka. När vi hade genomfört nio intervjuer upplevde vi att svaren började likna varandra och kände att vi då hade uppnått mättnad.

Nedan följer en kort presentation av våra intervjupersoner. För att säkra intervjupersonernas konfidentialitet har vi valt att använda fingerade namn. Då de även har skrivit på stafettkontona om smalt inriktade ämnen (som därför enkelt skulle kunna gå att spåra till en specifik person), eller i vissa fall flera olika ämnen under samma vecka, har vi valt att presentera gästpostarens övergripande ämnesområde.

Karin

Pronomen: Hon

Ålder: 25 år

Gästpostare på: @Kvinnohat

Ämne: HBTQ

Kristine

Pronomen: Hon

Ålder: 35 år

Gästpostare på: @Kvinnohat
Ämne: Föräldraskap

Kajsa

Pronomen: Hon
Ålder: 25 år
Gästpostare på: @Kvinnohat
Ämne: Migration

Klara

Pronomen: Hon
Ålder: 18 år
Gästpostare på: @Kvinnohat
Ämne: HBTQ

Karoline

Pronomen: Hon
Ålder: 26 år
Gästpostare på: @Kvinnohat
Ämne: Religion och tro

Katja

Pronomen: Hon
Ålder: 17 år
Gästpostare på: @Kvinnohat
Ämne: Ung feminism

Miriam

Pronomen: Hon
Ålder: 16 år
Gästpostare på: @Makthavarna
Ämne: Antirasism

Maria

Pronomen: Hon
Ålder: 18 år
Gästpostare på: @Makthavarna
Ämne: Representation

Michael

Pronomen: Han
Ålder: 29 år
Gästpostare på: @Makthavarna
Ämne: Kolonialism

4.3. Genomförande

Innan intervjuerna upprättades en intervjuguide att använda som hjälpmedel att strukturera intervjuerna (se bilaga 1). Denna strukturerades i tre olika teman baserat på studiens tre frågeställningar. För att kunna uppnå ett naturligt samtal försökte vi formulera frågorna på ett så enkelt sätt som möjligt, utan att blanda in akademiska termer eller studiens teoretiska ramverk. Intervjuguiden inleds med några korta frågor som syftar till att låta intervjupersonen återge sin vecka som gästpostare, och blandades sedan upp med frågor som tillsammans skulle hjälpa till att få svar på studiens övergripande syfte. Hur frågor formuleras kan självklart påverka vilka svar man får, och risken med ledande frågor är också det kvalitativa studier brukar kritiserar för. I motsats till detta hävdar Kvale och Brinkmann (2014:150-151) att ledande frågor tvärtom ofta kan vara nödvändiga i kvalitativa studier, till exempel eftersom det kan leda in intervjupersonerna på vissa teman som är viktiga för studien.

Vi bestämde oss tidigt i processen att genomföra hälften av intervjuerna var, då vi tänkte att det skulle underlätta för intervjupersonerna och göra dem mer bekväma och avslappnade att enbart möta en intervjuare. Detta är även ett rekommenderat sätt att jämnar ut maktbalansen mellan intervjuare och intervjuad (ibid). För att komma i kontakt med intervjupersonerna skickades en intervjuförfrågan över mail. De gästpostare som inte angett sin mail under sin gästpostarvecka kontaktades istället via direktmeddelande på Instagram. Därefter bokade vi in intervjuer med de första nio personerna som svarade på vår intervjuförfrågan. Innan vi genomförde intervjuerna mailade vi ut en påminnelse till intervjupersonerna där vi också beskrev mer utförligt för vad intervjun skulle handla om. Där skrev vi även några exempelfrågor så att respondenten kunde börja fundera och förbereda sig på egen hand.

Eftersom merparten av våra intervjupersoner inte befann sig i vårt geografiska närområde hade vi inte möjlighet eller resurser att träffa alla för fysiska intervjuer. Sju av nio intervjuer genomfördes därför antingen via Skype eller telefon. Detta innebar båda fördelar och nackdelar. Nackdelar var att vi blev väldigt beroende av fungerande teknik (internetuppkopplingen bröts till exempel under några tillfällen, vilket medförde avbrott i intervjuerna), samt att vi som intervjuare kan ha gått miste om de nyanser en "verklig" intervjusituation kan ge. Fördelarna var å andra sidan att intervjupersonerna själva fick välja att genomföra intervjuerna i en miljö de kända sig trygga i. Eftersom de genomfördes över internet kunde maktaspekten mellan intervjuare och intervjuad dessutom jämnas ut (se mer under "Etik och reflexivitet"). Då intervjuerna via Skype genomfördes med webbkamera gav de ändå en viss möjlighet att se varandra och läsa av varandras ansiktsuttryck och kroppsspråk, vilket gör att vi anser att det fungerade väl till ändamålet. I ett fall hade respondenten varken möjlighet att träffas eller tillgång till Skype vilket medförde att intervjun fick göras över telefon. Möjligheten att läsa av kroppsliga nyanser förlorades då, vilket kan ha påverkat intervjun och tolkningarna den.

Två av intervjuerna genomfördes öga mot öga på platser som intervjupersonerna själva valde. En intervju hölls på ett café vilket innebar en stimmig miljö, men då det var intervjupersonens eget önskemål och eftersom intervjun inte tangerade några känsliga ämnen bör respondenten ha känt sig trygg att prata fritt. Den andra fysiska intervjun genomfördes efter intervjupersonens önskan på dennes arbetsplats. Detta kan medföra en rad olika störningsmoment och

maktdimensioner som intervjuaren bör ta hänsyn till, till exempel att relationer med kollegor eller chefer kan vara både privata och komplicerade (Esaïsson et al., 2012, s. 258-259). Detta kunde undvikas här genom att intervjun dels inte handlade om arbetsplatsen som sådan, och dels dessutom kunde genomföras enskilt i ett separat rum. Miljön bör alltså inte haft någon negativ påverkan på intervjusituationen.

Så snart som möjlighet fanns började vi transkribera intervjuerna, för att ha dem någorlunda färskt i minnet. Den intervjuare som var ansvarig för intervjun var också den som transkriberade den. Efter att denna process var färdig läste vi igenom varandras transkriptioner och skrev ner spontana tankar och funderingar. Därefter kodade vi de transkriberade texterna utifrån våra tre frågeställningar som även utgjorde grunden till intervjuguiden. Tillsammans med ovanstående dokument blev detta ett första utkast till en analys av resultatet. Kodningen genomfördes med hjälp av en tematisk analys som underlättar för att hitta återkommande mönster, koder, i intervjuerna (Braun & Clarke, 2008). Först identifierades de viktigaste nyckelorden och citaten under varje fråga, likt "teman". Efter det jämfördes alla teman med varandra för att se vilka som passade ihop och tillsammans kunde bilda en egen "kod". Till sist sammanställdes de mest relevanta koderna till kategorier i resultatkapitlet.

4.4. Diskussion av metod

4.4.1. Giltighet och tillförlitlighet

Då vi som forskare onekligen kommer att påverka intervjutillfället och dess tolkning blir det därför svårt att utvärdera studiens *validitet* och *reliabilitet*, två begrepp som vanligtvis brukar användas inom kvantitativa studier. För kvalitativa metoder är det istället mer ändamålsvänligt att prata om studiens *giltighet* och *tillförlitlighet* (Ekström & Larsson 2010). Med giltighet menas att man faktiskt undersöker det man utger sig för att undersöka, det vill säga att våra argument har med saken att göra. Med tillförlitlighet menas argument som bygger på att uppgifterna som anges i studien är riktiga (ibid). Medvetna om dessa begrepps inverkan på vår studie har vi aktivt arbetat för att uppnå egenskaper som autenticitet och transparens som ofta efterlyses i kvalitativa studier (ibid).

Eftersom vi genomförde intervjuerna på var sitt håll har vi varit tvungna att ta hänsyn till den så kallade intervjuareffekten, alltså att svaren kan skilja sig beroende på vem som ställer frågorna. Med semi-strukturerade intervjuer som metodval är dock detta svårt att undvika, eftersom den dels kräver dialog mellan intervjuare och intervjuad, och dels innehåller en del öppna frågor som kan leda intervjun in på olika spår beroende på vad intervjupersonen svarar. Utifrån intervjupersonens bakgrund och erfarenheter eller intervjusituationens specifika situation kan frågorna dessutom utvecklas eller specificeras. Ekström & Larsson menar att själva studiens utgångspunkt till och med kan skapa insikt mellan den som intervjuar och den som blir intervjuad, som gemensamt "förhandlar fram en förståelse av den studerade frågan" (ibid, s. 56).

Att intervjupersonerna anpassar sina svar efter vad de tror att de *förväntas* svara är dock en risk med den kvalitativa intervjun som metod. För att försöka motverka att intervjupersonerna ville

svara "rätt" förtydligade vi att inga svar var rätt eller fel, utan att vi endast ville höra deras egna tankar och resonemang, och påminde om att de som intervjupersoner garanterades full konfidentialitet. Detta gjorde vi både i det förberedande mailet och i början av intervjun. Förhoppningsvis gjorde detta intervjupersonerna mer bekväma att våga prata om sina upplevelser och åsikter, både positiva och negativa sådana.

Till skillnad från kvantitativa studier innebär kvalitativa metoder även ett större mått subjektiv tolkning från forskarens sida (Esaiasson et al, 2012). Detta har ibland kritiserats ur en vetenskaplig synvinkel. Ekström och Larsson (2010:16) menar dock att det inte finns några fullständiga objektiva observationer, utan att mening alltid måste tolkas och förstås, oavsett metodval. Skillnaden ligger snarare i att kvantitativa metoder förutsätter att forskaren förhåller sig mer distanserat (och i den meningen även mer "objektiv") till det som studeras. För att ytterligare öka det vetenskapliga värdet i tolkningarna har vi försökt att hålla oss till de kriterier och metodregler som Ekström och Larsson nämner i *Metoder i kommunikationsvetenskap* (2010). Vi har bland annat eftersträvat en öppen tolkning, en tolkning som inte är bestämd på förhand utan öppen för alternativa infallsvinklar, samt en oberoende tolkning, där vi som forskare båda två har gjort liknande tolkningar av varandras transkriptioner. Vi har även tagit hänsyn till intervjuernas kontexter och på vilket sätt sammanhanget kan ha påverkat.

4.4.2. Etik och reflexivitet

För att studien ska kunna vara etiskt försvarbar är det viktigt att nå ett informerat samtycke, det vill säga att intervjupersonerna är informerade om studiens upplägg, dess syfte och vilka risker eller fördelar som kan vara förenade med att delta (Vetenskapsrådet, 2016). För att garantera detta sände vi ut påminnelsemail med information innan intervjuerna. Vi meddelade också att de deltar frivilligt i intervjun och att den sker under konfidentialitet. I det informerande samtycket ingår också att man som forskare ska bestämma hur mycket information som ska ges när. Ibland kan för mycket information styra in respondenten på olika spår och göra intervjun mindre öppen. Därför beslutade vi att relativt kortfattat beskriva intervjuens upplägg och förbereda intervjupersonen med några breda frågor, men undvek att delge dem teoretiska utgångspunkter eller kontexten för studien.

Vi som har utfört studien är själva bärare av kroppar som privilegieras i enlighet med flera olika normer och maktstrukturer; vi är till exempel själva vita och har inga erfarenheter av att utsättas för rasism. Detsamma gäller transfobi, funkofobi, homofobi och flera andra förtryck. Vi är medvetna om att vi inte har tolkningsföreträde i många av de ämnen som tagits upp av våra intervjupersoner och har därför valt en metod som gör att intervjupersonernas *egna* perspektiv lyfts fram och blir centrala. Genom att vi som forskare kontinuerligt reflekterar och påminner oss om våra privilegier och samtidigt ta ansvar för dem så kan vi minimera risken för att de påverkar vårt resultat. Att vi genomförde merparten av intervjuerna över Skype och telefon kan i det här fallet ha varit en fördel, då det kroppsliga inte blir lika framträdande som i fysiska möten. Detta kan dessutom ha minimerat risken med en asymmetrisk relation mellan oss som forskare och de intervjuade. För att ytterligare hantera problematiken kring privilegier, tolkningsföreträde och forskarrollen kontaktade vi inledningsvis administratörerna för kontona

för att få deras godkännande att genomföra studien. I samband med detta fick vi även ta del av administratörernas syn på kontonas syfte och mål, liksom väsentlig bakgrundsfakta så som förhållningssätt och regler för separatism.

5. RESULTAT

I denna del presenteras resultatet från intervjuerna i olika teman utifrån våra tre frågeställningar: varför intervjupersonerna vill engagera sig på feministiska stafettkonton på Instagram, hur de upplever och värderar sitt eget engagemang, och slutligen hur intervjupersonerna upplever och värderar stafettkontona på Instagram som plattform för detta engagemang. Varje tema avslutas med en analys där vi väver samman det empiriska resultatet med tidigare forskning och teori. Studiens övergripande resultat kommer därefter att sammanfattas och diskuteras i en avslutande diskussion.

5.1. Varför vill intervjupersonerna engagera sig på feministiska stafettkonton på Instagram?

Intervjupersonerna i studien har erfarenhet av att agera både i rollen som följare och gästpostare på något av de utvalda stafettkontona. De har dock inte alltid samma anledningar till varför de följer ett stafettkonto och varför de valde att gästpostar. Stafettkontonas funktion kan därmed sägas skilja sig åt mellan de olika rollerna. Här kommer vi först att presentera hur intervjupersonerna upplever att det är att följa ett stafettkonto, för att därefter fokusera på rollen som gästpostare.

5.1.1. Därför följer man ett stafettkonto

Samtliga gästpostare hade agerat som följare av stafettkontot innan de ansökte om att få gästpostar. Intervjupersonerna menar att det finns flera olika skäl till att engagera sig som följare.

För ökad kunskap

Den viktigaste anledningen för intervjupersonerna verkar vara kunskap. Intervjupersonerna följer ofta flera olika feministiska stafettkonton, både de som nämns i studien och andra, som de menar ger dem möjligheten att bredda sina perspektiv och lära sig mer. Att det är olika gästpostare varje vecka nämns som en viktig del, eftersom alla lyfter olika ämnen och olika inriktningar vilket skapar en unik blandning av innehåll. En "potpurri av tankar", som Karin säger.

"Gästpostarna får liksom skriva vad dom vill utifrån sina erfarenheter och kunskaper, och så får man en potpurri av jättemånga olika tankar, bakgrunder och analyser! Jag tycker det är helt fantastiskt." (Karin)

Stafettkontona blir på så vis ett sätt att ta del av personers erfarenheter och upplevelser av förtryck som man kanske inte hade kommit i kontakt med annars, och få en bättre förståelse för hur andra människor med andra förutsättningar tänker och resonerar.

"Man får insikt om hur folk tänker, jag älskar sånt. Och just att det är olika personer med olika åsikter varje vecka. Man bidrar med olika ämnen, och även om det är samma ämnen så skriver man på olika sätt. Det tycker jag är intressant." (Maria)

Miriam säger till och med att "lyssna på andra" (som i betydelsen att följa) är en stor del i hennes aktivism.

"Ganska mycket av min aktivism går ut på att lyssna på andra också, andra som rasifieras. Läs om folks historier, för det är så jag kan förstå hur samhället är och varför det är som det är nu." (Miriam)

På det här sättet kan stafettkontona både fungera som en inblick i andra feministers personliga tankar och reflektioner, och som en källa för allmän kunskap om samhället i stort.

För möjligheten till identifikation

Möjligheten att identifiera sig med andra som delar ens egna erfarenheter upplever intervjupersonerna är också en anledning till att följa ett stafettkonto. Flera menar att det bästa är att det då och då finns gästpostare som man kan identifiera sig med eller relatera till, som kanske varit med om liknande saker eller har erfarenhet av samma sorts förtryck, och med sin vecka kan sätta ord på tankar och känslor.

"Stafettkontona fyller en jättebra funktion på det sättet att det från vecka till vecka kan bli nån ny som någon kan identifiera sig med." (Kristine)

"... det är ett så bra sätt, både för kontot i sig och för att hålla intresset uppe, för det är en ganska smart idé i grunden, att hela tiden få nya historier och nya perspektiv som man förhoppningsvis, på något plan, kan relatera till." (Klara)

Klara beskriver det som att det är de veckovisa gästpostarna som gör att följarna inte förlorar intresset för kontot, utan varje vecka har chansen att hitta nya gemensamma beröringspunkter med nya människor.

5.1.2. Därför gästpostar man på ett stafettkonto

Varför intervjupersonerna valde att ta steget att gå från följare till gästpostare har flera olika anledningar, och skiljer sig ofta från person till person eller beroende på vilket ämne de valde att skriva om.

För att synliggöra marginaliserade perspektiv

Intresset för att gästposta väcktes ofta ur ett missnöje eller frustration över att intervjupersonens egna ämne inte hade blivit representerat, både i samhället och media i allmänhet och i den feministiska rörelsen och på stafettkontot i synnerhet. Genom att själva tråda in som gästpostare hoppades de på att kunna bredda representationen och låta fler röster komma till tals. "För att min vecka behövs!" blir här något utav ett typsvar, om än i olika formuleringar. Kristine berättar till exempel att hon ville dela med sig av sina erfarenheter för att på så sätt låta andra med liknande bakgrund veta att de inte är ensamma.

“Då tänkte jag att om jag får ut det så kanske fler vågar berätta om att de har haft jobbiga upplevelser, och att det liksom inte är något att skämmas över. Att alla kan ha det så och att det är ganska vanligt, fast det är inte den bilden som förmedlas överlag, i tidningar och media och så.” (Kristine)

Intervjupersonerna ger intryck av att det är viktigt att just deras ämne och perspektiv lyfts fram i ljuset. När gästpostarnas ämnen knyter an till maktstrukturer och förtryck som påverkar eller utgör en stor del av deras liv blir detta om möjligt ännu viktigare.

“Alltså, min hjärtefråga i livet är HBTQ-frågor. (---) De här frågorna är ju så himla viktiga i mitt liv. Det ÄR liksom mitt liv.” (Karin)

Karins svar kan här ses som ett sätt att poängtera att hennes ämnesval är tätt sammankopplat med hennes liv och vem hon är. Hennes vecka handlar därför inte bara att belysa en fråga som har marginaliserats – det handlar om att lyfta henne som människa, och andra som med samma position. Att ta plats med sin kropp och sin röst blir i det här fallet den primära anledningen till att gästpostas. I den här frågan skiljer sig dock intervjupersonerna som gästpostat på Kvinnohat och Makthavarna sig åt. Gästpostarna på Makthavarna upplever snarare att kontot *i sig* innebär en ökad representation för personer som rasifieras. Viljan att bredda perspektiven *inom* kontot framställs därför inte lika viktigt. Intervjupersonerna ville dock fortfarande ta upp ämnen eller vinklar som var unika för just dem och deras veckor, främst eftersom de kände att ett varierat innehåll på kontot skulle göra det roligare och mer intressant för följarna att ta del av.

För att träffa andra med samma erfarenheter

Att hitta och få kontakt med personer som befinner sig i samma situation eller har liknande erfarenheter nämns också som en viktig anledning till att engagera sig som gästpostare. Att lära känna andra i samma position eller med liknande erfarenheter som en själv upplevs som stärkande och utvecklande, och stafettkontona beskrivs ge en känsla av tillhörighet och gemenskap. Det här gäller framförallt gästpostarna på Makthavarna, som använder kontot som ett sätt att backa och stötta andra som delar erfarenheter av att utsättas för rasism.

“Det absolut bästa tror jag var att jag fick kontakt med människor som har befunnit sig i utkanten av min umgängeskrets, som började höra av sig efter och så, och som jag idag ser som faktiska vänner, och som gjort väldigt mycket för mig. Där jag växte upp var jag ju snudd på enda icke-vita personen och därför har det varit kul att få nya vänner med liknande erfarenheter.” (Michael)

Michael beskriver hur Makthavarna har hjälpt honom att få kontakt och lära känna andra i liknande position, och att de kontakter som inleddes under veckan som gästpostare nu till och med har utvecklats till nya vänskaper. Citatet visar också på en annan aspekt av som dök upp under intervjuerna: kontonas potential att föra samman människor som delar erfarenheter eller intressen, och som troligtvis aldrig hade kommit i kontakt med varandra om det inte hade varit för just engagemanget som gästpostare. Även Miriam tar upp att hennes vecka som gästpostare har lett till nya vänskaper, både i verkligheten och på sociala medier, men också att hon ser

gästpostandet som ett sätt att bredda sitt personliga kontaktnät och underlätta för en framtida aktivism och yrkesliv.

För att få berätta sin historia

Ett annat motiv som framträder under intervjuerna är längtan efter att få berätta sin historia. Flera av intervjupersonerna menar att gästpostandet inte bara handlade om att nå ut och påverka andra, utan lika mycket handlade om att själv få berätta. Det här märks även i *hur* de pratar om sina gästpostarveckor: de hade dels velat skriva längre texter, under längre tid än en vecka, och om många fler ämnen. De pratar även om veckorna som "en chans man måste ta tillvara på" och att de försökte göra sitt bästa för att få ur sig allt som de ville få sagt. Att få möjligheten att göra sin röst hörd och ta plats med sina egna ord är alltså ett viktigt skäl till att vilja gästposta.

"Det bästa var väl just att få sin röst hörd! Att jag fick chansen att ta upp flera ämnen som jag brinner för och jobbar med, och få ut det till så många människor. Jag har inget sånt eget forum annars direkt, så att det var en kul känsla." (Kristine)

Kristine menar här på att stafettkontona gav henne, som inte har något annat forum, en plats att göra sin röst hörd och nå ut till många människor. För henne var själva berättandet *i sig* det viktiga, – att få prata när någon lyssnar, att få en röst och möjlighet att nå ut med den. Det vittnar även Michaels citat om:

"Jag tror att vikten för mig låg på att berätta, snarare än att få en reaktion. Jag vet inte vad jag kommer få för reaktioner på det här, om någon alls, men det spelar inte så mycket roll. Jag ville bara berätta, ut i världen." (Michael)

Den främsta anledningen till flera av intervjupersonernas veckor var alltså inte att skapa dialog eller diskussion. Veckorna var snarare upplagda för monolog och envägskommunikation. Intervjupersonerna såg veckan som gästpostare som en chans att publicera texter för en publik som (förhoppningsvis) läste dem. Eventuell respons blev mer en positivt överraskande sidoeffekt.

"Så det var ju inte så mycket debatt, men det tyckte jag personligen var ganska skönt, (---) utan det var mer för att acceptera läget och 'här kommer jag och berättar min historia', och dom som vill får läsa det och dom som inte vill behöver inte." (Klara)

Ämnenas kopplingar till förtryck och maktstrukturer kunde ofta göra att veckorna kändes ännu viktigare – också på ett högst personligt plan, visade det sig under intervjuerna. Kristine berättar att veckan nästan blev ett sätt att bearbeta upplevelser och traumatiska händelser.

"Jag tror jag ville få ut det, liksom! Det var kanske lite terapeutiskt också, att få berätta om saker som man varit med om, så stort." (Kristine)

Klara pratar om sin vecka på liknande sätt och berättar att hon tack vare den kunde landa i sin egen position och sin egen roll som person i en marginaliserad grupp.

“På nåt sätt så landade jag lite i min egen roll i det hela. I början kände jag att jag inte riktigt kunde ta in det jag själv hade skrivit, men ju närmare slutet av veckan det kom så kände jag att ‘nä, men det här är ju faktiskt JAG, på nåt sätt’. Det var väldigt skönt att kunna inse.” (Klara)

För att sprida kunskap

De intervjupersoner som menar att de följer stafettkonton för att lära sig mer menar också att detta var den främsta anledningen till varför de ville gästpostas: för att sprida kunskap. Att få gästpostas ses som en möjlighet att nå ut till en större publik som faktiskt *vill* lyssna, är nyfikna och önskar lära sig nya saker. Detta blev extra tydligt i Kajsas fall, som hade valt ett ämne som inte knöt an till henne som person, utan endast syftade till att sprida kunskap inom vissa frågor. Hon säger att hon ville gästpostas just eftersom det fanns stor okunskap inom det valda ämnesområdet, och för att hon hoppades kunna dela med sig av den kompetens hon själv satt på. På så sätt hoppades hon dels kunna upplysa och slå hål på vissa myter, men också hjälpa andra att fortsätta diskutera genom att presentera konkreta argument och statistik som de kan använda.

“... jag kan tänka mig att många ändå satt på sina Facebooksidor och diskuterade migrationsfrågan, och hade nån kusin som skrev någonting som inte stämde, och som tänkte ‘men åh det här känns fel, men jag vet inte vad jag ska svara’. Genom att använda mig av den kunskap jag har, om statistik och lagstiftning och så, fick de konkreta verktyg. För det är ofta det som är problemet, det är väldigt många som håller med i frågor, som tycker och känner saker, men kanske inte riktigt vet vad dom ska säga, eller vilka argument dom ska använda. Och DET är min största drivkraft, att sprida dom argument som jag har som jag tycker fungerar.” (Kajsa)

För att verkligen kunna nå ut och sprida kunskap menade Kajsa att hon försökte att använda ett så enkelt språk som möjligt. Det sa även flera andra av intervjupersonerna. Maria menade till exempel att hon under tidigare gästpostares veckor inte alltid förstod alla begrepp och termer, och att hon därför ville fokusera på att vara så pedagogisk och tydlig som möjligt.

“Jag hade själv problem med att förstå alla ord innan, vad de betydde och så, så då ville jag se till att alla förstod det jag skrev. Hoppas i alla fall att folk lärde sig och förstod.” (Maria)

Att följarna skulle ta med sig någonting från veckan var alltså en drivkraft hos flera av gästpostarna, oavsett om det handlade om konkret statistik i en viss fråga eller att sprida vetskap om hur det är att utsättas för ett viss förtryck, och på det sättet synliggöra andra privilegier.

5.1.3. Analys

Att gästpostas på ett stafettkontona fyller flera funktioner i intervjupersonernas feministiska engagemang. Möjligheten att få påverka genom att synliggöra ett perspektiv som tidigare

marginaliserats i offentligheten och/eller den feministiska rörelsen, möjligheten att identifiera sig med andra i liknande position som en själv och möjligheten att känna gemenskap och få kontakt med andra är några anledningar som lyfts under intervjuerna. Förutom dessa, fyller stafettkontona även en annan, mer emancipatorisk och självförverkligande funktion. Flera av intervjupersonerna förklarar att de förvisso vill påverka och lyfta upp ytterligare ett perspektiv på stafettkontot, men också att det är lika viktigt (om inte viktigare) att nå ut med sin personliga berättelse. De verkar i vissa fall bara vilja "få ur sig" vissa tankar och eller upplevelser som de gått och burit på, inte sällan under en längre tid. Gästpostandet verkar därmed ha en närmast "terapeutisk" funktion.

Med bakgrund i Bennett et al (2011) teorier kan dessa drivkrafter förstås som exempel på hur det politiska deltagandet har förändrats. Intervjupersonerna i vår studie påminner onekligen om det nya medborgarideal som Bennett et al (2011) benämner som "actualizing citizens". Gästpostarna i studien ser på politik och medborgerligt engagemang på ett mer individualiserat sätt än tidigare generationer, och deras intresse av feministiska frågor kanaliseras genom lösa nätverk av bekanta och likasinnade genom stafettkonton på Instagram. På dessa stafettkonton agerar de både som publik (följare) och som producenter (gästpostare), och innehållet som produceras knyter ofta an till frågor som rör den egna identiteten eller det egna feministiska engagemanget.

Utöver ovan nämnda anledningar verkar en av stafettkontonas viktigaste funktioner vara möjligheten till ny eller fördjupad kunskap. Intervjupersonerna menar att det är genom att ta del av andra gästpostares veckor som de får kunskap om andra feministiska perspektiv – perspektiv som de kanske inte hade kommit i kontakt med annars. Stafettkontona ger alltså dess följare en "potpurri" av olika berättelser och en möjlighet att sätta sig in i en annan persons upplevelse av förtryck, men också verktyg för att förstå sin egen position och sina egna privilegier. På det här sättet fungerar dessa forum också som en kompletterande kanal för information om samhället, särskilt eftersom de ger tillgång till perspektiv och berättelser från marginaliserade grupper som generellt sett inte finns representerade i offentligheten eller traditionell massmedia. Detta är någonting som återigen knyter an till Bennetts et al. (2011) teorier om "actualizing citizens". Jämfört med medborgaridealet om "dutiful citizens", som håller sig informerade om samhället och politik genom traditionell massmedia, vänder de sig istället till sina egna nätverk i sociala medier.

Utifrån studiens feministiska teorier kan viljan att läsa och lyssna på andra också förstås som ett sätt att praktisera en intersektionell feministisk aktivism i sin vardag. Denna tendens framträder ännu tydligare i de fall då intervjupersonerna berättar att de följer separatistiska konton där de själva inte får delta i debatten. Att "backa och lyssna" blir därmed en aktiv handling som utgör en viktig del i intervjupersonernas feministiska engagemang.

5.2. Hur upplever och värderar intervjupersonerna sitt engagemang och sin egen roll i dessa forum?

Hur intervjupersonerna upplever sitt engagemang på stafettkontona skiljer sig åt mellan två olika grupper: de som tidigare engagerat sig feministiskt i andra forum har lättare att definiera sitt engagemang på stafettkontot som politiskt jämfört med de som inte hade engagerat sig feministiskt tidigare.

5.2.1. Som politisk aktivism

De intervjupersoner som varit politiskt aktiva såväl online som offline innan de ansökte om att få gästpostas såg stafettkontot som en liten men viktig del i sitt engagemang. Dessa personer kan beskrivas som "aktivister i hjärtat" och ägnar en stor del av sina liv till feministisk aktivism. En del har till och med gjort aktivismen till sitt yrke och livnär sig på att engagera sig feministiskt eller politiskt i olika former. Engagemanget genomsyrar alltså en stor del av deras liv, och de har hunnit reflektera mycket kring vad som kan eller inte kan ses som politik. Typsvaret från dessa personer är att allt är politik – inklusive gästpostande på Instagram. Några menar till och med att engagemanget på stafettkontona är själva *sinnebild*en av politisk aktivitet.

"Jag tycker verkligen att det är politik! I allra högsta grad. Det är ju det som ÄR politik! Det är frågor som ibland är väldigt, väldigt specifika och ibland är väldigt breda. Men det är ju alltid frågor som berör människors rättigheter och människors verkliga liv! Och ofta saker som tar sig i uttryck i till exempel diskriminering eller strukturell ojämlikhet, där det blir väldigt konkret vilka effekter det får på individer. Men också, väldigt många av dom här som postar på dom här kontona visar ju på hur man kan agera politiskt i vardagen, men också i sitt yrkesverksamma liv, eller partipolitiskt. Så de visar ju på bredden av politiken." (Kajsa)

5.2.2. Som feministiskt engagemang

Några av intervjupersonerna hade inte varit feministiskt eller politiskt engagerade innan. De har ofta inte reflekterat kring sin roll som engagerade innan, och är mer tveksamma till hur de ska beskriva eller definiera sitt engagemang som gästpostare. Flera gör skillnad på *politiskt* engagemang och *feministiskt* engagemang, där de menar att de hellre pratar om sitt engagemang som "feministiskt". Dels för att de ser på politik som något som främst hör hemma i den mer konventionella politiken, som partipolitik och sakfrågor i riksdagen, och dels för att de inte känner att de engagerar sig tillräckligt mycket för att kunna leva upp till "politisk aktivist".

"... Jag har faktiskt inte tänkt så mycket på det, om jag är politisk eller aktivist. Jag känner bara jag finns. Det känns som att det finns så mycket press bakom det ordet och jag vet inte om jag gör tillräckligt för att kalla mig det." (Maria)

Att benämna deltagandet som feministiskt engagemang känner de sig mer bekväma i, eftersom de upplever att feministiska frågor ligger dem närmare och påverkar dem mer.

5.2.3. Som ett viktigt sätt att göra skillnad på

Trots att intervjupersonerna har skilda åsikter om hur de ser på eller vill benämna sitt engagemang upplever samtliga att engagemanget som gästpostare är viktigt och betydelsefullt. Att gästpostare verkar ha givit en känsla av att kunna påverka och göra skillnad. De flesta argumenterar för detta genom att ta upp den respons de fått. Många följare har hört av sig med positiva kommentarer om att de uppskattat deras vecka som gästpostare och att de hade gått och längtat efter att någon skulle ta upp just deras ämne. För vissa var responsen med följarna och känslan av kunna göra skillnad också det mest uppskattade med hela veckan.

“Det bästa var att få känna att jag bidrog med någonting. Det var väldigt många som skrev såhär ‘shit, nu fattar jag det här jag inte hade fattat tidigare’ eller ‘det här ska jag ta med och visa den här personen i den här diskussionen’. Att jag faktiskt kunde erbjuda någonting till människor som vill sprida samma budskap som mig.” (Kajsa)

Kajsa visar här att responsen från följarna fungerat som ett kvitto på att hon har kunnat bidra med någonting. På liknande sätt berättar Karoline att många hört av sig och skrivit att de känt sig ensamma i sina tankar, men att hennes vecka hjälpt dem och att de tyckte att det var skönt att hon pratade om de frågorna som hon gjorde. Hon berättar även att hon innan veckan trodde att det skulle “vara en kul grej som jag gjorde privat”, men att hon upplevde en enorm respons med runt 300 kommentarer på vissa inlägg och 2000 nya följare. I hennes fall fortsatte engagemanget även efteråt då hon och några av följarna startade upp en bokklubb tillsammans, med utgångspunkt i just de ämnen som diskuterats under veckan. För Karin gjorde sig den här känslan av att kunna påverka påmind när en person hörde av sig till henne och berättade att hon hade vågat komma ut tack vare hennes vecka:

“Det roligaste var väl verkligen att få känna att man gjorde skillnad, på nåt sätt. Det kändes det som att man gjorde! Och det absolut bästa med det var när jag fick mail, eller sådana här insta-direkt-meddelanden, från lesbiska tjejer... Alltså jag börjar nästan grina! Åh gud...! Folk skrev typ såhär “Jag har valt att komma ut på grund av dig!” Och så typ “Jag ska verkligen försöka vara mer öppen nu, på grund av dig!” Jag fick kanske två sådana, men det var typ det finaste jag fått. Det var verkligen så himla, himla stort. Att känna att jag har funnits på det här kontot har hjälpt den här människan, som jag inte känner, att komma över sina rädslor. Det är en riktig stor grej liksom, att tampas med homofobier. Så det är jättestort.” (Karin)

Karins citat visar på hur intervjupersonerna uppfattar och värderar sin vecka i termer av påverkan och betydelse. För dem innebär “att kunna påverka” och “göra skillnad” inte nödvändigtvis att förändra på en större, samhällelig nivå, utan lika mycket om att hjälpa enskilda människor i deras vardagsliv. Att få höra att deras vecka som gästpostare verkligen hade nått ut till andra, och kunnat ge någon nya insikter eller hjälpt andra i samma sats, har därför stor betydelse.

5.2.4. Som ett komplement till annan påverkan

Intervjupersonerna menar att ett feministiskt engagemang kan bedrivas på olika typer av plattformar – online som offline. Flera av dem utövar redan ett engagemang som påminner om stafettkontonas. En intervjuperson som arbetar som journalist vill till exempel använda sin yrkesroll till att ge marginaliserade grupper i samhället en röst, en annan är initiativtagare till en bok som lyfter ungdomars röster runtom i Göteborg, en tredje är aktiv i Fatta-rörelsen, som bygger på hundratals anonyma personers berättelser om sexuella övergrepp. Allt detta kan ses som exempel på hur intervjupersonerna engagerar sig i att ge olika människor en röst, men att detta tar sig olika uttryck beroende på var detta engagemang förs. Samtliga intervjupersoner är eniga om att de olika sorternas engagemang tillsammans kompletterar varandra. Michael menar till exempel att det inte finns något "fel" sätt att engagera sig på:

"Alla fronter är nödvändiga tänker jag. Om man har något man vill nå ut med så tycker jag inte man ska skjuta sig själv i foten och säga att 'vi sysslar inte med det här', eller på det här sättet. Det är en jättekonstig åsikt. Alla har olika sätt att engagera sig, olika resurser också, och vissa saker passar bättre för internet. Man kan inte säga att någon att den för fel kamp eller på fel sätt. Alla sätt behövs."
(Michael)

Alla former av påverkan upplevs alltså som nödvändiga, oavsett vilken arena de förs på eller vilken form de tar. Precis som Michael beskriver ovan ställer sig dock många av intervjupersonerna restriktiva inför att värdera en viss typ av engagemang som bättre än en annat – de fyller alla olika funktioner. Instagram-aktivismen har sin funktion, och kan ibland också fungera en språngbräda till att engagera sig i andra forum. Det här berättar Katja att hon själv varit med om.

"Det är ju mycket enklare att vara aktivist på internet, det krävs mindre av en och man vågar ju göra mer. Det har ju hjälpt mig, för först när jag började vara på internet så vågade jag mer och mer i verkliga livet också. Och båda sätten behövs."
(Katja)

Katja menar här att sociala medier har gjort det möjligt för henne att våga mer, och att steget till att börja skriva och engagera sig inte är lika stort på till exempel Instagram jämfört med om hon hade engagerat sig offline. Även Kajsa har upplevt att feministiskt engagemang på sociala medier har fungerat som ett startskott till att börja engagera sig offline.

"... jag upplever att internet får människor att agera på riktigt, i "köttvärlden". Jag tänker bara på efter förra valet när Sverigedemokraterna kom in i riksdagen och 10 000 personer samlades på plattan dagen efter, jag tror faktiskt inte att man hade fått ihop så många människor om man inte hade kunnat organisera det på Internet först." (Kajsa)

Kajsa och flera andra av intervjupersonerna menar att internet har en stark mobiliserande kraft, och att engagemang på sociala medier som Instagram har förmågan att motivera människor att engagera sig på "gator och torg".

5.2.5. Som lokal och global aktivism

Intervjupersonerna ser alltså att det feministiska engagemanget behöver finnas på flera nivåer i samhället, men att engagera sig inom den traditionella partipolitiken lockar inte någon av dem. Flera av gästpostarna säger istället att det "ger dem mer" att engagera sig på andra alternativa sätt, där att göra skillnad inte endast innebär att förändra samhället på makronivå, som att förändra lagar eller driva igenom partipolitiska beslut. För dem handlar det lika mycket om att synliggöra och ifrågasätta hur den konventionella politiken påverkar strukturer som i slutändan når enskilda människors livssituation. Ett sätt att göra detta är just att prata om förtryck och strukturella samhällsproblem på stafettkonton på Instagram.

Intervjupersonerna ser alltså i första hand inte sitt engagemang som *nationellt* bundet, något som traditionellt och historiskt sett har premierats som politiskt engagemang. Det är istället den *lokala* och *globala* nivån som lyfts upp i intervjuerna. Flera pratar om möjligheten att påverka feministiskt i vardagen (som en del av sina studier eller sitt jobb, i mötet med familj och vänner, och liknande) eller *globalt*. Klara berättar till exempel att hon har närmare till att definiera sitt engagemang som feministiskt, eftersom feminismen tar upp frågor som rör alla, oavsett var i världen man befinner sig.

"Feminism är mer en universell grej. Det gäller ALLA, globalt, medan politik skiljer sig väldigt mycket mellan olika länder och vad de står för." (Klara)

Även om intervjupersonerna pratar om sitt engagemang som lokalt och globalt, inser de att för att kunna påverka samhället måste de även påverka på en nationell nivå, till exempel genom den mer konventionella politiken. Miriam beskriver det som att hon tänker att hennes aktivism (det lilla) kan förändra politiken (det stora):

"Jag skulle säga att aktivism är nånting som ligger nära ens hjärta, och politik... det är ju också nära ens hjärta, men det är nog mer generellt. Samhällets präglas ju utav politik, allt är ju egentligen politik, men det jag fokuserar på som aktivist är ju antirasism. Så det är min aktivism, det är det lilla. Och politiken är det stora. Så jag tror att min aktivism kan förändra politiken. Alltså, aktivism måste ju utgå i nånting. Varför pratar vi, varför skriker vi, varför föreläser vi, varför skriver vi? Jo, för vi vill påverka någonting, och vi vill påverka samhället. Och vad är det som påverkar samhället? Jo, politiken." (Miriam)

Det Miriam beskriver går i linje med vad flera av de andra av intervjupersonerna berättar. De upplever inte att de behöver gå med i ett politiskt parti för att kunna förändra något, utan känner att de kan påverka mer på andra sätt. De inser dock att den konventionella politiken har en stor påverkan på samhället, och hoppas därför att deras aktivism, på lång sikt, även ska kunna påverka samhället utanför de rum som de engagerar sig i idag.

5.2.6. Analys

Intervjupersonerna är eniga: de ser sitt eget engagemang som viktigt och uppfattar gästpostandet på stafettkonton som ett viktigt sätt att påverka. Alla vill dock inte definiera

engagemanget som politiskt. Detta går hand i hand med det resultat som bland andra Henn et al (2002) och Sveningsson (2015) tar upp i sina studier: när unga får frågan om de är engagerade politiskt blir svaret ofta nej. I deras ögon är politik någonting som sker i andra sfärer, främst inom den konventionella partipolitiken. De upplever dessutom att politisk engagemang innebär ett stort åtagande som de själva inte känner att de kan leva upp till. En del av dem förklarar det som att de känner att de inte gör tillräckligt för att titulera sitt engagemang som politiskt, och kallar det därför hellre för feministiskt. Detta kan spåras till att aktivism på internet och sociala medier länge har förknippats med begrepp som "slacktivism", och inte som legitima sätt att engagera sig på (Halupka, 2014). För att förstå hela spektrat av engagemanget är det därför viktigt att förståelsen för vad som kan (eller bör) räknas som ett legitimt politiskt engagemang breddas. Detta kan även öppna upp för att få fler unga att själva erkänna sitt engagemang på sociala medier som en form av politiskt deltagande – utan att det nedvärderas som slacktivism.

Att engagera sig som gästpostare på ett stafettkonto ses som ett komplement till andra former av aktivism, både online och offline. Intervjupersonerna hoppas vidare att deras veckor som gästpostare ska kunna påverka på flera nivåer i samhället – från det lilla till det stora, från ett möte i arbetslivet till en världsomspännande politisk rörelse. För att koppla detta till studiens tidigare forskningsavsnitt går detta återigen i linje med vad Bennett et al (2011) benämner som *actualizing citizens*, alltså personer som lägger mindre vikt vid det pliktbaserade deltagandet och istället fokuserar på hur man själv definierar och använder sin aktivism över landsgränserna. Att engagera sig feministiskt på Instagram bör på det sättet ses som en del av en större politisk kontext, där engagemanget som gästpostare får mening genom att den kopplas ihop med en bredare, feministisk rörelse.

En annan viktig del i Bennetts et al (2011) teori om "*Actualizing citizens*" är förhållandet till den konventionella politiken. Som resultatet ovan visar på riktar intervjupersonerna inget intresse av att delta partipolitiskt. Att engagera sig på annat håll upplevs som roligare och mer konstruktivt. En del av dem menar att de känner att det är lättare att påverka "utifrån", på andra och mindre konventionella sätt, och att de får ut mer av andra former av engagemang. De riktar dock inget uttalat missnöje mot partipolitiken som sådan, mer än att den kan vara något ineffektiv ibland, utan menar att alla nivåer och alla former behövs. En viss typ av engagemang är alltså inte bättre än ett annat, enligt intervjupersonerna.

5.3. Hur ser intervjupersonerna på stafettkonton på Instagram som en plattform för feministiskt engagemang?

Som en avslutande del ämnar den här studien att undersöka hur gästpostarna ser på stafettkontona som plattform för att bedriva ett feministiskt engagemang på. Vilka fördelar och nackdelar upplever de med att engagera sig på just där?

5.3.1. Ett lättillgängligt och demokratiskt forum...

Å ena sidan beskriver intervjupersonerna stafettkontona som demokratiska och kärleksfulla forum som är tillgängliga för alla¹. "Alla får delta och skriva om precis vad man vill" är en tanke som återkommer under flera av intervjuerna. Att personer från olika platser i landet får chansen att göra sina röster hörda lyfts fram som en viktig del i detta. För Maria som bor långt ifrån "händelsernas centrum", det vill säga de större städer där en stor del av aktivismen förs idag, är gästpostandet ett av få möjliga sätt att engagera sig feministiskt på. Att engagemang på stafettkonton på Instagram heller inte är lika beroende av tillgången till fysiska eller ekonomiska resurser lyfts också fram som positiva aspekter. Katja menar att en av de största fördelarna med stafettkonton är att de är tillgängliga för alla och att man inte behöver betala någonting för att delta. Kajsa är inne på ett liknande spår och påpekar att stafettkonton på Instagram kan göra det möjligt för de som inte kan engagera sig i traditionell aktivism att engagera sig politiskt.

"... det är väldigt många människor som av olika anledningar, som inte KAN agera på gator och torg. Det kan vara att man har social fobi eller att man har fysiska funktionsnedsättningar. Därför är ju Internet och stafettkonton ett extremt bra demokratiskt verktyg. Jag tycker inte att man ska förakta det." (Kajsa)

Den demokratiska aspekten som Kajsa tar upp här ovan, att stafettkontona är tillgängliga för alla, tas också upp som en positiv aspekt med stafettkontona. Intervjupersonerna beskriver hur enkelt det är att ta del av stafettkontona i sin vardag. Man använder ofta Instagram dagligen, "i farten", och får därför innehållet uppdaterat i sitt vanliga flöde.

"Man sitter på bussen eller tunnelbanan och scrollar igenom. Så blandas liksom vardagsbilderna från ens kompisar med genomtänkta, smarta politiska inlägg. Man får det väldigt enkelt serverat för sig, så man slipper leta upp nya personer att följa hela tiden och får det paketerat på ett tillgängligt sätt." (Kajsa)

Det annars övervägande personliga eller privata innehållet blandas alltså upp med feministiska inlägg från olika gästpostare. Just att inte aktivt behöva söka sig till ny kunskap upplevs som positivt och något som utmärker stafettkontona på Instagram från bloggar eller andra liknande fenomen på sociala medier. Instagrams interaktiva funktioner (gillamarkeringar, kommentarer, taggningar) pekas ut som en av plattformarnas största fördelar. Interaktiva funktioner återfinns ju på flera sociala medier, men Instagrams användarvänlighet och känslan av "direkt respons" beskrivs som unikt. Denna respons i form av positiva kommentarer och kärlek beskrivs genomgående som en av de bästa aspekterna med att vara gästpostare.

"Det bästa var väl kommentarerna och den feedbacken jag fick, jag blev verkligen lite "blown away". (Klara)

Responserna kommer både från vänner och okända (eller som i ett fall, en gästpostares största feministiska idol), och kan ske både i form av "positiva hejarop" i kommentarsfälten eller genom

¹ Med "alla" menas här alla som tillåts delta inom kontots ramar, det vill säga uppfyller reglerna för att delta i forumet. Se utförligare beskrivning i "Metod".

att följare som känner igen sig i inläggen delar med sig av sina berättelser eller upplevelser. Detta skapade dels en känsla av gemenskap och tillhörighet hos intervjupersonerna, men framför allt känslan av att kunna påverka och göra skillnad.

5.3.2. ... eller ett elitistiskt och otryggt rum?

Samtidigt som stafettkontona beskrivs som demokratiska rum som är tillgängliga för alla framträder en bild av ett forum som ställer höga krav, direkta eller indirekta, på sina deltagare. Intervjupersonerna upplever att man ska ha "rätt" kunskap och "rätt" feministisk analys för att få göra sin röst hörd, och att det är väldigt lågt i tak.

"Det finns liksom ingen inlärningssträcka, utan man ska ha en korrekt uppsättning åsikter färdigpaketerade. Det finns inte så mycket utrymme för utveckling." (Karin)

Språkets betydelse tas upp och intervjupersonerna menar att alla som yttrar sig på kontona måste kunna alla korrekta ord och begrepp för att kunna inkludera alla och samtidigt inte kränka någon. Karin beskriver det som att man måste "ha pluggat typ 1000 poäng genusvetenskap". Personer som kanske precis upptäckt feminismen och vill lära sig nya saker har därför svårt att göra sina röster hörda. Katja beskriver det som frustrerande att *vilja* men inte *våga* delta i diskussionerna på stafettkontona.

"Jag blev så trött för ofta så blir det så när folk som är äldre än jag måste klanka ner på mig, och folk som nyss upptäckt feminism, så jag var irriterad på att det skall vara så hög standard och man måste kunna så mycket innan man faktiskt börjar prata." (Katja)

Om deltagarna på kontot, framförallt i rollen som gästpostare, gör "fel" riskerar de att utsättas för hård kritik, och i värsta fall hat. Flera av intervjupersonerna upplever att största hindret för att kunna driva ett feministiskt engagemang på stafettkonton Instagram är just detta. I vissa fall tenderar det lätt att bli bråk och hetsig stämning i kommentarsfälten. Kristine berättar att detta till och med togs upp av administratörerna innan veckan startade:

"Jag fick ett ganska långt mail innan med riktlinjer och hur jag skulle uttrycka mig och tänka på att inte kränka någon, och att jag skulle vara inkluderande... Och om jag inte gjorde det så skulle jag vara beredd på, och förtjäna att få storm emot mig liksom, i kommentarsfältet." (Kristine)

Kristine menar också att det här är en företeelse som inte funnits i feministiska forum innan, i alla fall inte på samma sätt, men att det nu syns samma tendenser till hat och drev på de feministiska stafettkontona på Instagram som på resten av internet.

"Det är så ickeförlåtande och aggressiv stämning ibland som jag inte kände av när jag började bli aktiv på nätet, för tio år sedan kanske. Då var det ju liksom "de där sexisterna" som var motståndarna, men jag tänkte aldrig på att det skulle kunna bli... Att om jag uttryckte mig lite fel för att jag inte har lärt mig vissa saker, så tänkte jag

ju aldrig att jag skulle få en hatstorm emot mig som är helt oförlåtlig. Det kan jag se hända på en del forum nuförtiden.” (Kristine)

Hennes uttalande kan tolkas som att det tidigare var personer *utanför* feminismen (“de där sexisterna”) som var rörelsens “motståndare”, men att det nu finns “motståndare” även *inom* den feministiska rörelsen, och att dessa kritiserar varandra. I sin värsta form tar sig detta i uttryck som drev, uthängning på andra plattformar och en väldigt stor utsatthet för enskilda personer. Klara berättar att hon själv hade haft en bra vecka, men att en jämnårig kompis till henne hade postat på Kvinnohat veckan innan och hade då blivit utsatt för en hatstorm. Inte mot de frågor hon tagit upp, utan mot henne som person.

“... för fine att det ska vara debatt och det ska vara.. alltså fram och tillbaka fram och tillbaka, men det blev liksom inte mot ämnet i sig utan det blev som mer hat mot HENNE.” (Klara)

Detta är något som återkommer flera gånger under intervjuerna: kritiken riktas inte mot sakfrågorna, utan snarare mot den enskilda individen som anses ha gjort “fel”. Flera av intervjupersonerna menar att detta blir ett ännu större problem då det ofta är unga personer i övre tonåren (som i Klaras kompis fall) som utsatts för drev. Det är personer som kanske nyss har blivit feminister, men som skrivit “fel” saker eller uttryckt “fel” åsikter och därmed blivit utsatta för massiv kritik och drev. Samtidigt som intervjupersonerna går hårt åt denna tendens, påpekas det ofta att det är en annan typ av drev än det som de möter på resten av internet. De menar att de kan *förstå* kritiken och varför människor blir arga, eftersom det ofta grundar sig i förtryck och diskriminering, men påpekar att det för den sakens skull inte är rimligt att utsättas för hat och personliga påhopp.

“Man kan ju förstå att det finns människor som betar sig illa eftersom det är många människor som lever under konstanta hot, liksom. Då kanske tröskeln är ganska låg. Men det betyder inte att jag tycker att allt de här personerna gör är rätt i kampens namn. Jag tycker liksom inte att man ska driva det här privata i kampens namn.”(Karin)

För att upprätthålla ett respektfullt och inkluderande debattklimat så måste det vara okej att göra fel ibland, menar hon, eller fråga om man inte förstår. Och att detta inte naturligtvis betyder att man menar eller vill diskriminera någon annan person. Hon får medhåll från flera andra av intervjupersonerna, som liksom henne efterlyser ett forum med “högt i tak” där det är okej att göra fel.

“Vi måste tänka på att det är vanliga människor som sitter och skriver, det är vanliga människor som kommenterar och det är vanliga människor som postar. Och vanliga människor gör fel. Det måste vi ha överseende med. Vi måste vara en förlåtande rörelse, tänker jag.” (Kajsa)

5.3.3. Debattklimat som hämmar deltagande?

Flera av intervjupersonerna uttrycker att det hetsiga debattklimatet gjorde att de kände sig väldigt nervösa innan sin vecka som gästpostare, just eftersom de inte visste hur deras inlägg skulle tas emot av deltagarna på forumet. Skulle de själva bli utsatta för den typ av drev och hat som de bevittnat att tidigare gästpostare hade blivit? Katja beskriver det som att hon var livrädd att folk skulle attackera henne och att hon inte vågade gå in och läsa i kommentarerna under hennes vecka.

“Jag bad andra att kolla om det var någon kritik, och jag deltog väldigt lite i diskussionerna. Det hade väl egentligen varit bättre om jag hade gjort det, men jag fick typ panik.” (Katja)

Rädslan för att bli utsatt leder till slut till att man inte vågar delta på stafettkontona överhuvudtaget. Flera av gästpostarna som vi har pratat med menar att de valt att dra sig tillbaka efter sin tid som gästpostare. Karin berättar att hon har slutat följa stafettkontot helt, men fortsatt att följa andra konton där hon enbart agerar som följare. Katja menar att hon inte längre känner sig bekväm med att kommentera på @Kvinnohat eftersom stämningen känns så hetsig, något som hon ofta gjorde när kontot var mindre. På liknande sätt berättar Klara att hon upplever att unga, liksom hon själv, avstår från att engagera sig eftersom de har sett hur kommentarsfältet kan se ut och därför blivit rädd för påhopp.

“Jag tror ändå att det finns sådana som mig, som läser men inte vågar kommentera för att de har sett dom här worst case scenarios, som ... där det är påhopp och det är ganska hårda ord, och att man då inte vågar skriva nåt, för man är rädd att man själv ska få den kritiken.” (Klara)

5.3.4. Analys

Intervjupersonerna har olika syn på hur stafettkontona fungerar som en plattform för feministiskt engagemang. Å ena sidan upplevs de som demokratiska plattformar som är tillgängliga för alla, men å andra sidan har den upplevt hårda stämningen i kommentarsfälten medfört att en del valt att sluta engagera sig överhuvudtaget. Frågan om stafettkontona kan ses som trygga rum för sina deltagare är därför “det beror på”. Till exempel vilket konto man gästpostar på. Uppfattningarna kring hur tillgängliga och trygga dessa stafettkonton är för sina användare skiljer sig nämligen åt mellan gästpostarna på Kvinnohat och gästpostarna på Makthavarna. Förekomsten av hård kritik, hat och drev påpekas oftare av de intervjupersoner som gästpostat på Kvinnohat, medan intervjupersonerna som gästpostat på Makthavarna oftare berättar om ett forum fyllt av kärlek och uppmuntran.

Intervjupersonernas skilda upplevelser kan förklaras med hjälp av stafettkontonas olika förhållningssätt till separatism. Som tidigare nämnt är Kvinnohat öppet för alla att kommentera på, och alla som identifierar sig som kvinnor får gästposta. På Makthavarna får enbart rasifierade personer kommentera och gästposta. Makthavarna som forum har alltså en tydligare

uttalad separatistisk profil och fungerar som en feministiskt plattform för personer som rasifieras.

Kvinnohat kan på det sättet ses som ett större och bredare konto, där gästpostarna tillsammans presenterar fler feministiska perspektiv, teman och inriktningar. Kvinnohats breda inriktning gör att det kan bli svårt att hålla sams och enas om hur feminismen ska "förvaltas" på stafettkontot. Att försöka hålla en diskussion med flera personer som riktat in sig på olika förgreningar eller har olika feministiska perspektiv är givetvis komplicerat. En bredare inriktning gör också att varje enskilt perspektiv får mindre plats. En konsekvens av detta är att gästpostaren riskerar att ses som en "representant" för sitt perspektiv. Detta kan bli problematiskt, eftersom den personens inlägg riskerar att inte längre ses som den enskilda personens subjektiva tankar och åsikter, utan något som representerar *alla* inom den gruppen eller det perspektivet.

Till skillnad från Kvinnohat verkar alltså Makthavarna kunna ge sina följare en tydligare känsla av att befinna sig i ett tryggt rum. Där är inriktningen och förhållningssättet annorlunda. Utgångspunkten är fortfarande intersektionell feminism, men alla som gästpostar och kommenterar är personer som rasifieras. Dessa personer kan självklart ha olika feministiska ingångar och perspektiv, men gästpostar och skriver om någonting som de alla har gemensamt – erfarenheten av att rasifieras. De utgår på så sätt från samma förutsättningar redan från början, vilket gör att en enskild gästpostare inte riskerar att bli representant för en hel grupp på samma sätt som på Kvinnohat.

Utifrån Freedmans (1979) teorier kan Makthavarnas förhållningssätt till separatism ses som en strategi för att skapa trygga feministiska rum för deltagarna i stafettkontot, och på det sättet fungera som ett motstånd till de som annars dominerar den allmänna debatten. Stafettkontot på Instagram kan ses som ett sådant rum, där de tack vare de separatistiska förhållningsreglerna får möjligheten att tala fritt utan att behöva förhålla sig till vithetsnormen. Men som Collins (2000) tidigare har visat på kan fullständig separatism aldrig fungera för att nå reell politisk förändring. Sådan är endast möjligt när den separatistiska gruppen förhåller sig till och för en dialog med andra grupper i samhället. Här vill vi, i linje med Hagren Idevalls (2015:26) resonemang, argumentera för att Makthavarna inte tillämpar sådan fullständig separatism. Eftersom det feministiska engagemanget förs på ett öppet stafettkonto på Instagram, inför en publik på över 16 000 personer, kan kontot istället ses som semiseparatistiskt. Den dialog som förs sker på de marginaliserade gruppernas egna villkor, där de själva tar makten över vilka röster som får höras och på vilket sätt. Vita personer är välkomna att följa, men uppmanas att backa och lyssna. Och som vi redogjort för i studiens första analyskapitel kan detta också ses som ett sätt att aktivt praktisera intersektionell feminism på.

6. SLUTSATS OCH DISKUSSION

Syftet med studien var att undersöka vilken funktion som stafettkonton på Instagram fyller i gästpostarnas feministiska engagemang. Detta undersöktes genom tre frågeställningar: varför intervjupersonerna vill engagera sig på feministiska stafettkonton, hur de upplever och värderar sitt engagemang i dessa forum, samt hur de ser på stafettkonton på Instagram som plattform för feministiskt engagemang.

Studiens resultat visar att stafettkonton på Instagram fyller en viktig funktion i intervjupersonernas feministiska engagemang. Där ges de möjligheten att göra sina röster hörda och nå ut till en större publik. Att engagera sig som gästpostare på stafettkontona ses som ett sätt att kunna påverka och "göra skillnad". Genom att lyfta perspektiv eller frågor som tidigare inte hörts i den feministiska rörelsen och/eller det offentliga samtalet hoppas man kunna bredda representationen och sprida kunskap till andra. Gästpostandet ses också som en möjlighet att kunna berätta sin historia och få kontakt med personer i samma situation som en själv. Stafettkontona fungerar därmed både som en källa för tillhörighet och frigörelse. Att följa ett stafettkonto har liknande motiv. Det ses som ett bra sätt att lära sig mer och ta del av perspektiv som vanligtvis inte hörs i offentligheten, och ger samtidigt möjligheten till att identifiera sig med andra. Att engagera sig som följare på ett stafettkonto kan därför också ses som en viktig del av intervjupersonernas feministiska aktivism.

Gästpostarna värderar rollen som gästpostare högt och ser engagemanget på stafettkontot som ett sätt att kunna påverka och göra skillnad. Hur de definierar sitt feministiska engagemang varierar: de redan politiskt aktiva ser engagemanget på stafettkontona som politiskt, medan de mindre erfarna känner att de inte gör nog mycket för att kunna benämna det som detta. Samtliga ser dock engagemanget på stafettkontona som en del av en bredare (global) feministisk rörelse.

Stafettkontona på Instagram upplevs å ena sidan som en demokratisk plattform med potential att låta marginaliserade gruppers röster höras och föra sin egen talan. Detta beskrivs som en unik företeelse som inte går att hitta någon annanstans, varken online eller offline. Att Instagram är ett socialt medium som finns tillgänglig för alla, oavsett var man bor eller vilka fysiska eller ekonomiska resurser man har, lyfts också fram som en positiv aspekt. Det innebär till exempel att man inte aktivt behöver söka efter ny kunskap, eftersom ens vardagliga flöde kontinuerligt uppdateras med intressant feministisk läsning. Instagrams interaktiva funktioner skapar också möjligheter till respons i form av positiva kommentarer, pepp/kärlek och utbyte av erfarenheter, vilket ger deltagarna en känsla av trygga rum. Å andra sidan ses stafettkontona som ett elitistiskt forum med lågt i tak, där rädsla inför att göra "fel" och utsättas för ett hetsigt debattklimat och drev hämmar diskussioner och deltagande.

Detta leder oss tillbaka till studiens inledande fråga: kan stafettkonton på Instagram fungera som ett tryggt rum där marginaliserade röster får komma tills tals?

Vår studie visar att feministiska stafettkonton på Instagram kan erbjuda medborgare som inte finns representerade i det offentliga samtalet nya möjligheter att synas och påverka. Med

utgångspunkt i Habermas offentlighetsteorier och Frasers tolkning av dessa menar vi att undersökta stafettkonton på Instagram kan ses som en arena där en feministisk "networked counterpublic" gör sina röster och erfarenheter hörda på sina egna villkor. Så som bland andra Freedman (1979) och Collins (2000) har visat kan stafettkontonas delvis separatistiska förhållningssätt fungera som en gemensam plats där de marginaliserade gruppernas egna erfarenheter och definitioner av förtryck står i fokus, och ger dessa grupper chansen att samlas och stärka varandra i sin aktivism. I enlighet med vad Fraser (1990) beskriver syftar de dock inte bara på intern påverkan: de kan också ses som en strategi som denna "counterpublic" använder sig av för att influera "the mainstream public". Stafettkontona kan därmed också ses som ett strategi som marginaliserade grupper använder för att göra sina röster hörda och uppmärksammade i det offentliga samtalet.

Att upprätthålla ett forum där alla får komma till tals och som fortfarande känns tryggt för deltagarna verkar dock vara svårt. Vad ett tryggt rum för politiskt deltagande i sociala medier innebär skiljer ju sig åt mellan olika personer och olika grupper. Beroende på vilka privilegier man besitter eller hur väl man uppfyller vissa samhällsnormer tolkar man begreppet "tryggt rum" på olika sätt. När intervjupersonerna i studien pratar om stafettkonton på Instagram som otrygga måste man förstå vilken position och kontext de befinner sig i. De menar att rädslan för det tuffa debattklimatet främst bottnar i att göra "fel", till exempel att kränka eller diskriminera någon genom att använda sig av fel språk. För andra personer kan det vara just dessa kränkningar eller denna diskriminering som skapar ett otryggt rum. Vem som har rätt att definiera det trygga rummet blir i slutändan en uppgift för kontots administratörer. Och eftersom stafettkontonas finns till just för att förtryckta grupper ska få tillgång till en trygg plats att belysa och prata om det förtryck de utsätts för blir svaret ofta det senare.

Vår studie indikerar att detta på sikt riskerar att polarisera stafettkontona, och göra att endast de som "redan kan allt" och redan har "färdiga" feministiska analyser vågar skriva och engagera sig där. Det trygga rummet blir på så sätt tryggt för "de redan frälsta", och klimatet riskerar att bli elitistiskt och exkluderande med lågt i tak för personer som nyss upptäckt feminismen, men ännu inte "kan allt". Som visat i teori- och tidigare forskningsavsnittet har detta historiskt sett också har varit något av den mest återkommande kritiken mot den feministiska rörelsen. Om målet är att inkludera fler i den feministiska rörelsen blir detta problematiskt. Hur ska den kunna utvecklas om nyblivna feminister eller personer med mindre språkligt kapital tystas i rädslan för hat och drev?

Ett hetsigt debattklimat är dock ingenting som är unikt för undersökta stafettkonton, utan ett utbrett problem på sociala medier och internet i överlag. Att det uppstår otrygga diskussioner inom feministiska forum på sociala medier, oavsett deras förhållningssätt till "trygga rum", är därför inte särskilt förvånande. Självklart ska inte nåt accepteras, men då det är en del av ett större samhällsproblem är det knappast något som dessa stafettkonton kan förändra på egen hand.

Men problematiken med hetsiga diskussioner kan inte enbart förklaras i och med uppkomsten av sociala medier. Som tidigare nämnt har feminismen aldrig varit *en* rörelse, utan flera. Dessa har alltid präglats av olika förgreningar och debatter, och oenighet har länge varit ett av

feminismens främsta kännetecken. Denna studie bör därför inte ses som ännu ett bidrag till högen av studier och artiklar som kritiserar feminismen som en rörelse som har spårat ur. Vi vill istället argumentera för att detta bör ses som en styrka. Feminismens historia har bevisat att den kan samla mängder av människor, mobilisera sig och förändra med en enorm kraft – utan att alla är eniga.

6.1. Reflektioner kring studiens genomförande

Många studier med ett variationsurval strävar efter att uppnå en jämn fördelning mellan manliga och kvinnliga intervjupersoner. Att vår studie endast inkluderar en intervju med en manlig gästpostare, men åtta intervjuer med kvinnliga gästpostare, är dock ingenting som vi bedömer har påverkat studiens resultat. Dels för att studien utgår från ett intersektionellt feministiskt perspektiv, där en könsmaktsordning mellan män och kvinnor utgör ett av flera parallella förtryck, och dels för att stafettkontona har en övervägande del kvinnliga gästpostare (på Kvinnohat får endast de som identifierar sig som icke-män gästpostare). Genom att istället fokusera på att få en bredd i andra faktorer, som gästpostarnas etnicitet, sexuella läggning och ämnesval, har vi kunnat uppnå en bred variation. Då flera intervjupersoner berättat att deras rädsla att göra "fel" ofta grundade sig i en rädsla att uttrycka sig kränkande gentemot icke-binära och transpersoner ser vi att det hade varit bra om vi även hade intervjuat en eller flera personer med erfarenhet av transfobi. Det hade också kunnat ge oss en mer mångfacetterad bild av hur stafettkontona fungerar som trygga rum. En något jämnare fördelning av intervjupersoner från de olika stafettkontona hade också varit att föredra.

6.2. Förslag på vidare forskning

Den här studien och dess nio medverkande gästpostare ger en inblick till hur dessa nio personer ser på sin roll som gästpostare och på stafettkontona som forum för feministiskt engagemang. Det kan inte ses som representativt för separatistiska forum på internet i allmänhet, eller ens andra stafettkonton på Instagram. Förhoppningen med kvalitativa studier är dock alltid att djupdykningen i ett mindre material kan säga någonting om ett större material (Ekström och Larsson, 2010). I vårt fall kan studien fungera en fingervisning på att det är svårt att föra konstruktiva politiska diskussioner och upprätthålla ett debattklimat som upplevs som tryggt för alla inblandade på internet – också i trygga feministiska rum på Instagram. För att ta reda på om uppfattningarna som framkommit i studien är generaliserbara för en större population hade en kvantitativ studie mer fler personer kunnat göras.

Med denna studie har vi visat att deltagarna i "networked counterpublics" på stafettkonton på Instagram upplever engagemanget som ett viktigt sätt att påverka. Om stafettkonton på Instagram faktiskt är ett sätt som feministiska counterpublics kan påverka det offentliga samtalet är inget som den här studien ämnat att undersöka utan kan istället ses som ett förslag på vidare forskning.

REFERENSER

- Barad, K. (2003). *Posthumanist performativity: Toward an understanding of how matter comes to matter*. *Signs*, 28(3), 801-831. University of Chicago
- Benkler, Y., Roberts, H., Faris, R., Solow-Niederman, A., & Etling, B. (2015). *Social mobilization and the networked public sphere: Mapping the SOPA-PIPA debate*. *Political Communication*, 32(4), 594-624, Harvard University
- Bennett, W. L., Wells, C., & Freelon, D. (2011). Communicating civic engagement: *Contrasting models of citizenship in the youth web sphere*. *Journal of Communication*, 61(5), 835-856, Center for Communication and Civic Engagement
- Bennett, W. L. (2008). *Civic life online: Learning how digital media can engage youth*. Cambridge, Mass: MIT Press
- Brottsförebyggande rådet, BRÅ (2015:13) *Hatbrott 2014 – Statistik över polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv och självrapporterad utsatthet för hatbrott*
- Braun, V. & Clarke, V. (2008). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101, University of West of England
- Centrum för forskning och bioetik (2016), hämtat från <http://codex.vr.se/regler.shtml>
- Collins, P. (2000). *Black feminist thought: Knowledge, consciousness, and the politics of empowerment* (2.th ed.). London; Routledge
- Dalton, R. J. (2008). *Citizen politics: Public opinion and political parties in advanced industrial democracies* (5.th ed.). Washington, D.C: CQ Press.
- de los Reyes, Mulinari mfl (2005) *Maktens olika förklådnader: kön, klass och etnicitet i det postkoloniala Sverige* Bokförlaget Atlas; Stockholm
- de los Reyes, P. (2005). *Intersektionalitet, makt och strukturell diskriminering* s 233-255 i "Bortom Vi och Dom – Teoretiska reflektioner om makt, integration och strukturell diskriminering", SOU: Rapport av Utredningen om makt, integration och strukturell diskriminering
- Ekström, M., & Larsson, L. (2010). *Metoder i kommunikationsvetenskap* (2. uppl. ed.). Lund: Studentlitteratur
- Ekström, M., Olsson, T., Shehata, A., (2014). *Spaces for public orientation? Longitudinal effects of internet use in adolescence*. *Information, Communication and Society*, 17(2), 168.
- Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., & Wängnerud, L. (2012). *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad* (4., [rev.] uppl. ed.). Stockholm: Norstedts juridik
- European Commission against Racism and Intolerance, ECRI (2015). *Annual report on ECRI's activities*, hämtad 2016-05-25 från http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/ecri/activities/Annual_Reports/Annual%20report%202014.pdf
- Florini, S. (2014). Tweets, tweeps, and signifyin': Communication and cultural performance on "Black Twitter". *Television & New Media*, 15(3), 223-237.
- Fraser, N. (1990). *Rethinking the public sphere: A contribution to the critique of actually existing democracy*. Social Text, Duke University

- Freedman, E. (1979). *Separatism as Strategy: Female Institution Building and American Feminism, 1870-1930*. Published by: Feminist Studies, Inc
- Gerbner, G. (1973). *Cultural Indicators: The third Voice" Communications technology and social policy: understanding the new cultural revolution*. New York: John Wiley & Sons
- Global Media Monitoring Project (2010), *Who makes the news?*, World Association for Christian Communication (WACC). Hämtad 2016-05-25 från http://cdn.agilitycms.com/who-makes-the-news/Imported/reports_2010/global/gmmp_global_report_en.pdf
- Glenn, C. L. (2015). *Activism or "slacktivism?": Digital media and organizing for social change*. *Communication Teacher*, 29(2), 81-85
- Gustafsson, N., (2013). *Leetocracy: Political participation, social network sites and inequality*. Lund: Department of Political Science, Lund University
- Habermas, J., & Retszlaff, J. (1998). *Borgerlig offentlighet: Kategorierna "privat" och "offentligt" i det moderna samhället* (3., övers uppl. ed.). Lund: Arkiv
- Halupka, M. (2014). *Clicktivism: A systematic heuristic, Policy and Internet* 115-132. Institute for Governance and Policy Analysis
- Harris, A. (2008a). *Next wave cultures: Feminism, subcultures, activism*. New York: Routledge
- Harris, A. (2008b). *Young women, late modern politics, and the participatory possibilities of online cultures*. *Journal of Youth Studies*, 11(5), 481-495. New York: Routledge
- Hagren Idevall, K. (2015). *I ett antirasistiskt rum: En språkvetenskaplig analys av vithet och maktrelationer på en antirasistisk och feministisk plattform på instagram*. *Tidskrift för Genusvetenskap*, Vol 36, Nr 3
- Henn, M., Weinstein, M., & Wring, D. (2002). *A generation apart? youth and political participation in Britain*. *British Journal of Politics and International Relations*, 4(2), 167-192. New York: Routledge
- Ilshammar, Lars (2008) *Offentlighetens dimensioner. På väg mot medievärlden 2020 - journalistik, teknik, marknad* 5 uppl. Nygren, Gunnar & Wadbring, Ingela (red) 351-377. Studentlitteratur, Lund.
- Jackson, S. J., & Foucault Welles, B. (2016). *Ferguson is everywhere: Initiators in emerging counterpublic networks*. *Information, Communication & Society*, 19(3), 397-418.
- Jones, L M., Mitchell, K J, and Finkelhor, D. (2013) *Online harassment in context: Trends from three youth internet safety surveys (2000, 2005, 2010)*. *Psychology of Violence*, 3(1), 53-69. University of New Hampshire
- Knappe, H., & Lang, S. (2014). *Between whisper and voice: Online women's movement outreach in the UK and Germany*. *European Journal of Women's Studies*, 21(4), 361-381.
- Knocke, W., De los Reyes, P., Molina, I., & Mulinari, D. (2006). *Maktens (o)lika förklådnader: Kön, klass & etnicitet i det postkoloniala Sverige : En festskrift till Wuokko Knocke* (Ny utg. ed.). Stockholm: Atlas
- Kramarae, Cheris, & Taylor, Jeanie. (1992). *Electronic Networks: Safe For Women? Paper presented at the The Electronic Salon: Feminism Meets Infotech: in connection with the 11th Annual Gender Studies Symposium*. *Speech Communication, and Sociology*
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun* (3. [rev.] uppl. ed.). Lund: Studentlitteratur
- Lykke, N. (2005). *Nya perspektiv på intersektionalitet. problem och möjligheter*. Linköpings universitet, Tema Genus, Institutionen för tema, & Filosofiska fakulteten. *Kvinnovetenskaplig Tidskrift*, (2-3)

- Lykke, N. (2012). *Intersektionell genuspedagogik. Genusvetenskapens pedagogik och didaktik.* (S. 26-33). Linköpings universitet, Tema Genus, Institutionen för tema, & Filosofiska fakulteten. *Kvinnovetenskaplig Tidskrift*
- Mellin, H. och Tiuraniemi Skoogh, J. (2014). *Hej! Det är patriarkatet. Vi äger dig. Hejdå. – En kvalitativ studie av instagramkontot Kvinnohats gestaltning av mediekritik.* Linnéuniversitetet
- Mohanty, C. (1984). *Under Western eyes: feminist scholarship and colonial discourses.* *Boundary 2* 12(3): 333-358
- Norris, P. (2004). *Young people & political activism: From the politics of loyalties to the politics of choice?* Report for the Council of Europe Symposium: "Young people and democratic institutions: from disillusionment to participation." Strasbourg
- Papacharissi, Z., & de Fatima Oliveira, M. (2012). *Affective news and networked publics: The rhythms of news storytelling on #Egypt.* *Journal of Communication*, 62(2), 266-282
- Priebe, G., & Svedin, C. G. (2012). *Online or off-line victimisation and psychological well-being: A comparison of sexual-minority and heterosexual youth.* *European Child and Adolescent Psychiatry*, 21(10), 569
- Putnam, R. D. (2000). *Bowling alone: The collapse and revival of american community.* New York: Simon & Schuster
- Rättviseförmedlingen (2016). *Rättvisaren*, hämtad 2016-05-10 från <https://rattviseformedlingen.se/wp-content/uploads/2015/11/Rttvisaren2015.pdf>
- Schuster, J. (2013). *Invisible feminists? social media and young women's political participation.* *Political Science: University of Auckland* 65(1), 8-24
- Strömbäck, J. (2015). *Demokratin och det förändrade medielandskapet. mot ökade kunskapsklyftor och deltagandeklyftor?* .Regeringskansliet, Stockholm
- "The dark side of Guardian comments" (2016-04-12) *The Guardian*, hämtad 2016-05-25 från <https://www.theguardian.com/technology/2016/apr/12/the-dark-side-of-guardian-comments>
- Shepherd, T., Harvey, A., Jordan, T., Srauy, S., & Miltner, K. (2015). *Histories of Hating. Social Media + Society*, 1(2). University of Calgary
- Sveningsson, M. (2015). *'I Wouldn't have what it takes': Young swedes' understandings of political participation.* *Young*, 24(2), 139-156. Göteborgs Universitet
- Thurén, B., & Vetenskapsrådet. (2003). *Genusforskning: Frågor, villkor och utmaningar.* Stockholm: Vetenskapsrådet
- Wardell, C. (2014). #BBUM and new media blacktivism. In U. Gasser, R. Faris, & R. Heacock, *Internet monitor 2014: Reflections on the Digital World* (pp. 111–112). Cambridge, MA: Berkman Center Research Publications
- Witt-Brattström, E. (2002). "Det var som att få sin kropp tillbaka, en kropp som gick med stora steg och skrattade högt". I Olson, Lena (red.), *Kärlek, makt & systerskap- 30 år av kvinnokamp* (s.26-28). Göteborg: Göteborgs Stadsmuseum
- World Economic Forum (2006). *The Global Gender Gap Report 2006* .Hämtad 2016-05-20 från http://www3.weforum.org/docs/WEF_GenderGap_Report_2006.pdf

BILAGA 1: INTERVJUGUIDE

1. Varför vill gästpostarna engagera sig på feministiska stafettkonton på Instagram?

- Hur kom det sig att du gästpostade på @_____? (Blev du tillfrågad eller hörde du av dig att vara med?)
- Hur kom du fram till att du ville gästposta? Och på just detta konto?
- Vilken funktion fyller denna typ av konton på Instagram enligt dig?
- Följer du fler sådana här stafettkonton?
- Brukar du kommentera/aktivera dig på dem?
- Hur bestämde du vilka frågor du ville skriva om? / Hur kom det sig att du valde att prata om just ämnet _____? Varför är du intresserad av just de frågorna?
- Hur förberedde du dig? Hade du skrivit om ämnena tidigare?
- Hur tänkte du när du valde ut bilder till texterna? Var de lika viktiga?
- Vad ville du uppnå med din vecka på förhand?
- Hur följde du kommentarerna som du fick?
- Svarade du på frågor som du fick i kommentarerna? Alla eller bara någon särskild, isåfall varför?
- Fanns det några regler du behövde förhålla dig till under din vecka? Hur tänkte du kring det när du utformade dina inlägg och vilka frågor du tog upp?
- Kontaktade du administratörerna någon gång? Varför?

2. Hur ser gästpostarna på stafettkonton på Instagram som plattform för feministiskt engagemang?

- *Bra och dåligt*
- Vad tyckte du var det bästa och sämsta med att själv få gästposta just på XX?
- Mer generellt: Vad ser du som det bästa och sämsta med stafettkonton?
- Om du skulle få önska fritt, vad skulle krävas för att stafettkontona skulle bli bättre? Vad skulle ha förbättrat din upplevelse som gästpostare?
- Var det nånting som hände att du fick tänka om eller planera om? (Ex ämnesval, sättet att skriva på)
- Var det nån händelse eller situation under veckan som du reagerade extra på? Kan du berätta?
- Kände du dig bekväm att ta upp de frågor du ville, och på det sätt du ville? (Med tanke på ev regler, plattformen, följarna)
- Hur kändes stämningen i kommentarsfältet? Hur känns stämningen på Instagram annars? (Ex om du är feministiskt eller politiskt aktiv någon annanstans, eller bara för privat användning)

- @_____ kontot har X antal följare (Kvinnohat 46 k, Makthavarna 16k, Svartkvinna 33 k). Var det något du tänkte på eller kände av? Om/när du skrev mer personliga texter, var det något du tänkte efter om?
- Vilka vände du dig till med dina inlägg? Tänkte du att du skrev specifikt till de som redan följer kontot (alltså oftast redan pålästa och kunniga inom området pga kontots inriktning) eller till någon/några andra? Anpassade du innehållet efter det här?
- Hur tänker du kring att Instagram från början bara varit ett socialt medie för foton och livsstil. Märkte du av det när du skrev som gästpostare/om dina ämnen?
- Behövde du förhålla dig till några "tekniska begränsningar", hur det är utformat som medie, vilka funktioner som finns? (Att det inte går att lägga in länkar, att fokus ligger på bild och inte på text, hur det är att skriva/byta rader etc i appen, kommentarsfältets utformning)
- Hade man kunna ha liknande konton och få till liknande engagemang på andra sociala medier tror du? Varför/varför inte? Finns det något som gör de här stafettkontona på Instagram unika/bättre/sämre? På vilket sätt?
- Engagerar du dig själv politiskt/och eller feministiskt på något annat sätt? Online/offline? På vilket sätt?
- Om vi ser till "offline-aktivism", alltså engagemang utanför de sociala medierna och internet, vad tror du är största skillnaden från den som förs på Instagram? Hur tänker du generellt på online aktivism (alltså att gästpostas på Instagram) på detta sätt jämförelse med tex. gå med i ett parti? Tänker du annorlunda för att det finns på nätet/sociala medier?

3. Hur upplever och värderar gästpostarna sitt engagemang i dessa forum?

- Vad skulle du kalla dig själv och ditt engagemang om du själv fick definiera det? (Ser du dig själv som feminist? Ser du dig själv som politisk aktivist?) Varför/varför inte? Är det något som hindrar dig?
- Vad tänker du på när du hör ordet
 - feminism?
 - Aktivism?
 - Politik?
- Tycker du att man kan kalla ditt engagemang på stafettkontot som en form av politik? Varför/varför inte?
- Tycker du att stafettkonton är ett bra sätt att engagera unga på Instagram - behövs denna typ av konton? Tycker du att fler borde startas upp, typ med vilka inriktningar om du får spåna fritt?
- Om vi ser tillbaka på vad det var du ville uppnå med din vecka som gästpostare: Kände du att du fick ut det du ville/fick respons/kunde påverka?

Finns det några mer du vill säga som du tycker vi har glömt att ta upp?

Får vi kontakta dig om vi kommer på något mer vi undrar?